

Bevolkingsevolutie in West-Vlaanderen

Op 1 januari 1999 telde de provincie West-Vlaanderen 1.127.000 inwoners. Dit is een toename van ruim 1.800 personen ten opzichte van 1997. In absolute cijfers steeg de bevolking het sterkst in de arrondissementen Brugge (+864), Roeselare (+294) en Diksmuide (+211).

De GOM – West-Vlaanderen doet jaarlijks een enquête bij de gemeentebesturen over de evolutie van de totale bevolking, geboorten, sterften en migraties in West-Vlaanderen, dit in afwachting van de definitieve cijfers van het Rijksregister.

Volgens de voorlopige cijfers telde de provincie West-Vlaanderen op 1 januari 1999 circa 1.127.000 inwoners. De West-Vlaamse bevolking nam in de loop van 1998 met circa 1.800 personen toe. In absolute cijfers nam de bevolking het meest toe in de arrondissementen Brugge (+864), Roeselare (+294) en Diksmuide (+211). Enkel in het arrondissement Kortrijk was er een daling van de bevolking (-46).

West-Vlaanderen kende in de loop van 1998 een natuurlijk

accres van 302 personen, wat minder is dan in de loop van 1997. De arrondissementen Oostende (-300) en Veurne (-167) werden in 1998 geconfronteerd met een sterfteoverschot. Dit was ook het geval in 1997. De arrondissementen Kortrijk (+323) en Roeselare (+222) hadden het grootste geboorteotherschot in 1998.

Het migratiesaldo in de provincie West-Vlaanderen was positief in 1998 en bedroeg 1.515 personen. Het arrondissement Kortrijk werd opnieuw geconfronteerd met een sterk vertrekoverschot (-369 personen). Ook in het arrondissement Tielt was er een vertrekoverschot, zij het zeer miniem (-9). De kustarrondissementen Brugge (+846) Oostende (+470), Veurne (+307) kenden sterke inwijkkings-surplusen.

Tabel 1
Componenten van de bevolkingsevolutie in West-Vlaanderen gedurende 1997 en 1998
(voorlopige cijfers)

Arrondissement	Geboorten		Sterften		Natuurlijk accres		Migratiesaldi		Totale evolutie	
	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998
Brugge	2.842	2.750	2.689	2.732	153	18	455	846	608	864
Diksmuide	501	538	501	481	0	57	125	154	125	211
Ieper	1.128	1.154	1.099	1.077	29	77	-183	44	-154	121
Kortrijk	3.028	2.903	2.609	2.580	419	323	-481	-369	-62	-46
Oostende	1.406	1.280	1.669	1.580	-244	-300	470	470	226	170
Roeselare	1.555	1.546	1.262	1.324	293	222	107	72	400	294
Tielt	953	1.121	901	1.049	52	72	-23	-9	29	63
Veurne	541	517	621	684	-80	-167	150	307	70	140
West-Vlaanderen	11.954	11.809	11.351	11.507	622	302	620	1.515	1.242	1.817

Bron : Enquête GOM – West-Vlaanderen bij de gemeentebesturen.

Evolutie van de economische sectoren

Evolutie van de bezoldigde werkgelegenheid in West-Vlaanderen

Op 30 juni 1997 telde de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) 353.031 bezoldigde tewerkgestelden in West-Vlaanderen (zie tabel 2). Ten opzichte van 30 juni 1996 betekent dit een toename met 1.410 tewerkgestelden of 0,4 %. De aangroei van de tewerkstelling is vier keer groter dan tussen 30 juni 1995 en 30 juni 1996. Toch is de procentuele groei van de tewerkstelling in West-Vlaanderen heel wat kleiner dan in het Vlaamse Gewest en het Rijk. In het Vlaamse Gewest steeg de bezoldigde tewerkstelling tussen 30 juni 1996 en 30 juni 1997 met 33.219 personen of 1,8 %. In het Rijk bedroeg de toename 53.007 personen (1,7 %). Van alle bezoldigde tewerkgestelden in West-Vlaanderen werkt

28,3 % in het arrondissement Kortrijk en 24,7 % in het arrondissement Brugge. Hoewel het aandeel van deze twee arrondissementen in de totale bezoldigde werkgelegenheid in West-Vlaanderen afneemt, staan zij nog steeds in voor meer dan de helft (53 %) van de totale West-Vlaamse bezoldigde tewerkstelling.

Van de West-Vlaamse arrondissementen kende het arrondissement Roeselare de grootste procentuele toename van de tewerkstelling, namelijk 2,3 %. Ook de arrondissementen Tielt (+2,1 %) en Ieper (+2 %) noteerden relatief sterke groeipercentages die boven de groei cijfers van het Vlaamse Gewest en het Rijk lagen. De andere West-Vlaamse arrondissementen presteerden minder goed. De arrondissementen Brugge (+0,3 %) en Diksmuide (+0,1 %) kenden nog een geringe groei. Voor het arrondissement Brugge was deze groei

Van de West-Vlaamse arrondissementen kende het arrondissement Roeselare de grootste procentuele toename van de tewerkstelling, namelijk 2,3 %. Ook de arrondissementen Tielt (+2,1%) en Ieper (+2%) noteerden relatief sterke groeipercentages.

Veel arbeidsplaatsen gingen verloren in de industrie. Een positief gegeven was echter de toename van de tewerkstelling in de rubber- en kunststofnijverheid, de chemische nijverheid en in de uitgeverijen en drukkerijen.

De resultaten van de expansiewetgeving staven de stelling dat onze provincie dè provincie bij uitstek is voor wat betreft de investeringen gedaan door de kleine ondernemingen. In 1998 was dit niet anders: liefst 29% van de investeringen door kleine ondernemingen in Vlaanderen gebeurde in onze provincie.

In de sector van de land- en tuinbouw daalde het aantal bedrijven met een oppervlakte cultuurgrond kleiner dan 30 ha, terwijl het aantal bedrijven met een oppervlakte cultuurgrond van minimum 30 ha daarentegen steeg.

Voor de zeevisserij was er geen goed nieuws. De omvang van de Belgische visserijvloot daalde alsook het aantal aangemonsterde zeelieden.

Ook de globale besomming van de vissersvloot verminderde.

De toeristische sector kende goede tijden. Aan de kust steeg de toeristische activiteit met 0,3 %. In Brugge nam het toerisme sterk toe met 6% terwijl het Achterland 1,8% stijging realiseerde.

Tabel 2
Evolutie van het aantal bezoldigden in West-Vlaanderen, 30 juni 1996 - 30 juni 1997

Arrondissement	1996	1997	Aangroei	Procentuele evolutie
Brugge	87.040	87.264	224	0,3
Diksmuide	10.024	10.035	11	0,1
Ieper	27.815	28.383	568	2,0
Kortrijk	100.556	99.971	-585	-0,6
Oostende	35.174	34.726	-448	-1,3
Roeselare	48.747	49.858	1.111	2,3
Tielt	26.720	27.270	550	2,1
Veurne	15.545	15.524	-21	-0,1
West-Vlaanderen	351.621	353.031	1.410	0,4
Vlaamse Gewest	1.809.033	1.842.252	33.219	1,8
Rijk	3.195.209	3.248.216	53.007	1,7
Westhoek ^(a)	53.384	53.942	558	1,0

(a) Westhoek : arrondissementen Diksmuide, Ieper en Veurne.
BRON : RSZ.

een opsteker, na de daling van de tewerkstelling met 0,7 % tussen 30 juni 1995 en 30 juni 1996. Bij de arrondissementen Veurne (-0,1 %), Kortrijk (-0,6 %) en Oostende (-1,3 %) daalde de tewerkstelling.

Figuur 1 toont de evolutie tussen 1992 en 1997 van de bezoldigde werkgelegenheid naar sector.

Tabel 3

Evolutie van het aantal bezoldigden naar sector, 30 juni 1996-30 juni 1997

Arrondissement	Landbouw ^(a)		Industrie en energie		Bouw		Handel en diensten	
	Absolute evolutie	% evolutie	Absolute evolutie	% evolutie	Absolute evolutie	% evolutie	Absolute evolutie	% evolutie
Brugge	-77	-7,6	-606	-3,7	-450	-9,6	1.357	2,1
Diksmuide	-1	-0,6	35	1,5	-37	-3,0	14	0,2
Ieper	-20	-4,7	90	1,1	34	1,6	464	2,7
Kortrijk	-1	-0,2	-606	-1,7	-153	-2,3	175	0,3
Oostende	34	10,7	-138	-3,3	231	12,0	-575	-2,0
Roeselare	50	5,7	-287	-1,6	46	1,4	1.302	4,9
Tielt	146	23,4	43	0,3	-54	-2,4	415	3,9
Veurne	-17	-10,2	43	1,7	-56	-6,8	9	0,1
West-Vlaanderen	114	2,7	-1.426	-1,4	-439	-1,9	3.161	1,4
Vlaamse Gewest	109	0,4	-7.553	-1,6	-2.483	-2,2	43.146	3,6
Rijk	137	0,5	-14.890	-2,2	-1.475	-0,8	69.235	3,0
Westhoek	-38	-5,0	168	1,3	-59	-1,4	487	1,4

(a) Omwille van het gering aantal bezoldigden in de landbouw, maken wij voorbehoud voor de cijfers in deze sector.

BRON : RSZ.

Hieruit blijkt dat de sector handel en diensten de enige sector is waar de tewerkstelling sinds 1992 jaar na jaar is gestegen. In de industrie kent de tewerkstelling een dalende trend. De tewerkstelling in de bouw is meer conjunctureel gebonden.

Tabel 3 geeft een opsplitsing van de werkgelegenheid op 30 juni 1997 naar sector. Uit deze tabel blijkt dat de procentuele daling van de tewerkstelling in de industrie

kleiner was in West-Vlaanderen (-1,4 %) dan in het Vlaamse Gewest (-1,6 %) en in het Rijk (-2,2 %).

In West-Vlaanderen gingen in totaal 1.426 arbeidsplaatsen verloren in de industrie. In absolute cijfers was de daling het grootst in de metaalsector. In deze sector gingen 582 arbeidsplaatsen (-1,8 %) verloren. De dalende trend van de tewerkstelling in de sector 'vervaardiging van meubelen' zette zich

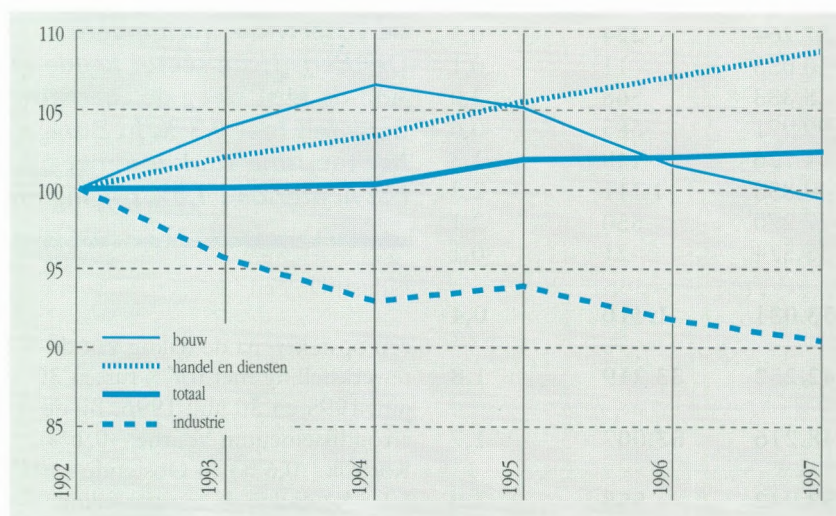
verder door en zorgde tussen 30 juni 1996 en 30 juni 1997 voor een daling van de tewerkstelling met 264 personen (-3,4 %). In de confectiesector verminderde de tewerkstelling met 4,6 %. De procentuele daling in de textielsector bedroeg 0,9 % en is, na de daling met meer dan 6 % tussen 1995 en 1996, beperkt gebleven. In het Vlaamse Gewest daalde de tewerkstelling in de textielsector met 1,5 % en in het Rijk met 2,2 %.

Positief was de toename van de tewerkstelling in de 'rubber- en kunststofnijverheid' in West-Vlaanderen met 260 personen of 7,9 %. Ook in de 'chemische nijverheid' (+ 30 personen of +1,3 %) en in de 'uitgeverijen, drukkerijen' (+ 46 personen of +1,2 %) steeg de tewerkstelling.

Vier West-Vlaamse arrondissementen kenden een toename van de industriële tewerkstelling tussen 30 juni 1996 en 30 juni 1997. Dit is het geval voor de drie Westhoekarrondissementen Veurne (+1,7 %), Diksmuide (+1,5 %) en Ieper (+1,1 %) en voor het arrondissement Tielt (+0,3 %). In het arrondissement Diksmuide was de toename van de tewerkstelling in de textiel- (+10,1 %) en de metaalsector (+7,8 %) opvallend. Ook in de twee andere Westhoekarrondissementen steeg de tewerk-

Figuur 1

Evolutie tussen 1992 en 1997 van de bezoldigde tewerkstelling in West-Vlaanderen naar sector (1992 = 100)

Bron: RSZ
Verwerking: WES

stelling in deze sectoren aanzienlijk. De toename van de tewerkstelling in het arrondissement Tielt was vooral toe te schrijven aan de 'chemische nijverheid' (+19,2 %), de sector 'papier en karton' (+7,7 %) en de 'rubber- en kunststofnijverheid' (+5,4 %).

Het arrondissement Brugge kende een daling van de industriële tewerkstelling tussen 30 juni 1996 en 30 juni 1997 met 606 personen (-3,7 %). Dit is vooral te wijten aan de afname van de tewerkstelling in de metaalsector met 542 personen of 6,1 %. In het arrondissement Oostende daalde de industriële tewerkstelling met 3,3 %.

Het zijn vooral de textielsector (-49 personen of -29,3 %) en de 'chemische nijverheid' (-37 personen of -8,1 %) die hier klappen kregen. In het arrondissement Kortrijk daalde de tewerkstelling in de industrie met 1,7 %.

In de sector 'vervaardiging van niet-metaalhoudende producten, exclusief glas' daalde de tewerkstelling in het arrondissement Kortrijk met 14,1 % en in de confectiesector met 9,1 %. Het arrondissement Roeselare kende een daling van de tewerkstelling in de industrie met 1,6 %. Vooral in de sector 'vervaardiging van schoenen' (-47,2 %), de textielsector (-7,3 %) en de confectiesector (-7,3 %) ging de tewerkstelling fors achteruit.

De tewerkstelling in de bouwsector daalde in West-Vlaanderen met 439 personen of 1,9 %. De procentuele daling was kleiner dan in het Vlaamse Gewest (-2,2 %) maar groter in vergelijking met het Rijk (-0,8 %). Van de West-Vlaamse arrondissementen was de daling het grootst in het arrondissement Brugge (-9,6 %). Opmerkelijk was de sterke stijging van de tewerkstelling in de bouw in het arrondissement Oostende (+12,0 %). Ook in de arrondissementen Ieper en Roeselare steeg de tewerkstelling in de bouwsector.

In de handel en dienstensectoren (tertiaire sector) steeg de tewerkstelling in West-Vlaanderen met 1,4 %. De toename in het Vlaamse Gewest bedroeg 3,6 % en in het Rijk 3 %.

De minder sterke stijging van de tewerkstelling in de tertiaire sector in West-Vlaanderen is onder meer toe te schrijven aan de geringere stijging, in vergelijking met het Vlaamse Gewest en het Rijk, van de tewerkstelling in de sectoren

BN - Bombardier Transportation, Brugge

'onroerende goederen, verhuur en diensten aan bedrijven' en 'openbaar bestuur' en aan de daling van de tewerkstelling in de sectoren 'hotels en restaurants' (-6,2 %), 'vervoer, opslag en communicatie' (-3,6 %), 'groothandel en handelsbemiddeling' (-2,2 %) en 'kleinhandel' (-0,4 %) in West-Vlaanderen terwijl deze sectoren een stijging van de tewerkstelling kenden in het Vlaamse Gewest en het Rijk.

Van de West-Vlaamse arrondissementen lag de groei van de tewerkstelling in de tertiaire sector in Roeselare (4,9 %) en Tielt (3,9 %) hoger dan in het Vlaamse Gewest. De arrondissementen Ieper (+2,7 %) en Brugge (+2,1 %) kenden een groei die onder het cijfer van het Vlaamse Gewest en het Rijk lag maar toch ruimschoots boven de groei in de provincie. In de arrondissementen Kortrijk (+0,3 %), Diksmuide (+0,2 %) en Veurne (+0,1 %) was de groei van de tewerkstelling in de tertiaire sector beperkt. In het arrondissement Oostende kende de tewerkstelling in de tertiaire sector een daling met 2 %. De tewerkstelling in de sector 'hotels en restaurants' daalde hier met 485 personen (-14,5 %).

Enquête over de industriële tewerkstelling in West-Vlaanderen

De GOM - West-Vlaanderen organiseert jaarlijks een enquête bij de West-Vlaamse industriële bedrijven met minstens vijf tewerkgestelden. Doel van deze enquête is op een snelle manier inzicht te krijgen in de evolutie van de industriële tewerkstelling in afwachting van de definitieve cijfers die, met enige vertraging, door de RSZ worden gepubliceerd.

De respons bedroeg 852 bedrijven die eind 1998 een totale tewerkstelling kenden van 71.246 personen. In 1997 vertegenwoordigden deze bedrijven 75,3 % van de RSZ-tewerkstelling in de West-Vlaamse industriële bedrijven met minstens vijf werknemers. De resultaten van de enquête werden geëxtrapoleerd (op de totale populatie van industriële bedrijven met minstens vijf werknemers) naar grootteklasse en sector. De resultaten van de enquête hebben enkel betrekking op de ondernemingen die eind 1998 nog actief waren. De bedrijven die hun activiteiten in West-Vlaanderen stop-

Jan Vernieuwe, Brugge

New Holland Belgium, Zedelgem

zetten (sluitingen, faillissementen) werden dus niet in rekening gebracht (totaal verlies van ongeveer 780 arbeidsplaatsen in 1998).

De industriële tewerkstelling in de West-Vlaamse bedrijven met minstens vijf werknemers kende tussen 1997 en 1998 volgens de extrapolatie een toename met ongeveer 1.500 personen of 1,6 %. Deze stijging deed zich in alle sectoren voor, met uitzondering van de confectie (- circa 40 personen of -1,3 %). In absolute cijfers is de toename het sterkst in de metaalsector

(+ circa 600 tewerkgestelden, wat overeenkomt met een groei-percentage van 1,9 %). In relatieve cijfers is de toename echter het grootst in de overige industrie (+ circa 400 personen of +2,8 %) en de textielsector (+ circa 390 personen of +2,1 %). In de keramische industrie (+1,2 %), de houtsector (+0,7 %) en de voedingssector (+0,5 %) zijn de groeipercentages beperkter.

Opsplitsing naar grootteklasse toont dat de grootste winst aan arbeidsplaatsen te noteren valt bij

de bedrijven met minder dan 100 werknemers. In de bedrijven met 50 tot 100 werknemers steeg de tewerkstelling met circa 630 personen (+4 %), in de bedrijven met 5 tot 20 werknemers met circa 360 personen (+3 %) en in de bedrijven met 20 tot 50 werknemers met circa 290 personen (+2,4 %).

In de bedrijven met 100 tot 1.000 werknemers was de toename van de tewerkstelling relatief kleiner : 0,3 % in de bedrijven met 100 tot 200 werknemers, 1 % in de bedrijven met 200 tot 500 werknemers en 0,6 % in de bedrijven met 500 tot 1.000 werknemers. Enkel in de bedrijven met minstens 1.000 tewerkgestelden was er een minieme daling (-0,6 %) van de tewerkstelling.

Conjuncturele situatie van West-Vlaanderen in 1998

De provinciale conjunctuurindicatoren van de Nationale Bank van België bieden inzicht in de conjuncturele situatie in de provincie West-Vlaanderen. Naast een globale of synthetische curve, worden ook deelcurven opgemaakt voor de handel, de bouw en de industrie.

De conjunctuurindicator wordt opgesteld op basis van een maandelijkse enquête bij bedrijfsleiders waarin men nagaat hoe het gesteld is met een aantal facetten van de activiteit, de vraag en de vooruitzichten. Men kan op de vragen positief, negatief of neutraal antwoorden. De provinciale indicator is het onge-

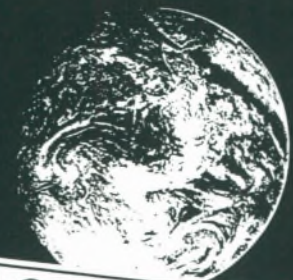
ZEEBRUGGE : THE PLACE TO BE FOR BUSINESS

Investeer nu in de toekomst. De Transportzone Zeebrugge biedt ruimte (gronden) en burelen voor alle Haven- en Transportgebonden bedrijven.

Voor inlichtingen en begeleiding bel nu
NV TRANSPORTZONE op het nummer 050 / 54.76.47
(internationaal / 3250.547.647)

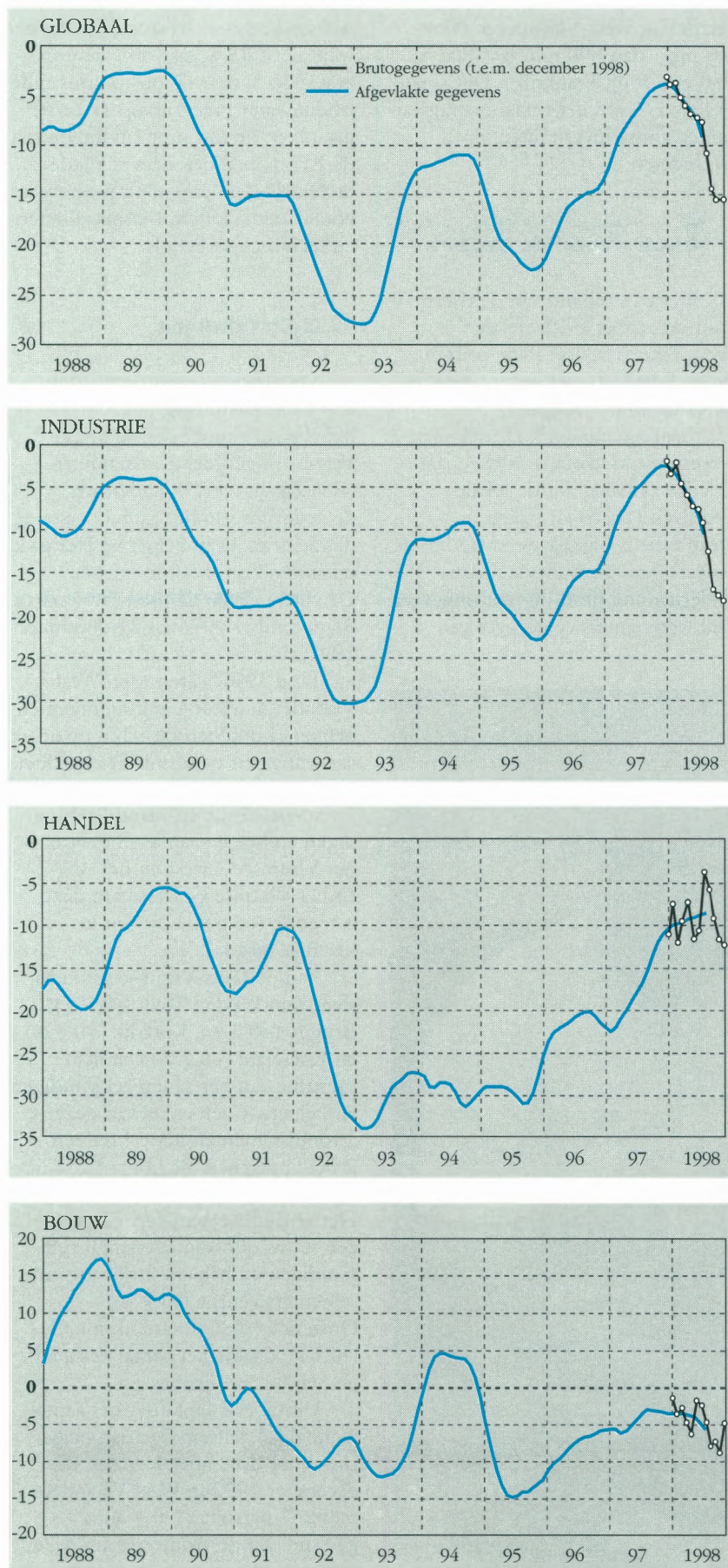
TRANSPORTZONE ZEEBRUGGE NV

**AN OFFICE WITH A
WORLDWIDE VIEW!**

bisof 050-33.78.16

Figuur 2
Conjunctuurcurven West-Vlaanderen*

(*) Deze subregionale ongewogen synthetische curve wordt op praktisch dezelfde wijze berekend als de gewogen nationale, synthetische curve. De basis wordt echter gevormd door de individuele antwoorden van de ondernemingen die in deze (sub) regio gevestigd zijn en ze worden ongewogen in de berekeningen opgenomen.
Bron : Conjunctuurenquêtes bij de bedrijven. Berekeningen NBB.
Verwerking : WES

wogen saldo van positieve en negatieve antwoorden. Bij de nationale indicator worden de antwoorden gewogen in functie van de omvang van de bedrijven (zie figuur 2).

In 1998 is de bruto synthetische curve continu gedaald, na een forse opwaartse beweging in 1997. Eind 1998 waren de waarden opnieuw gedaald tot het niveau van eind 1996, begin 1997. Het pessimisme situeerde zich vooral bij de ondernemingen die hun omzet realiseerden in het buitenland. De financiële crisissen in Oost-Azië en Rusland speelden hierin ongetwijfeld een rol.

Het beeld van de globale curve wordt volledig weerspiegeld in de curve voor de industrie. De piek die eind 1997 bereikt werd was wel iets hoger dan deze van de globale curve.

De curven van de bouw en de handel vertoonden een heel ander beeld in 1998. De brutowaarden van de bouwcurve schommelden sterk. Begin 1998 bleef de curve van de bouw op hetzelfde niveau als eind 1997, maar sedert midden 1998 is er toch sprake van een daling. De piek die trouwens in de laatste maanden van 1997 bereikt werd was minder uitgesproken dan de conjunctuurtoppen bij de industrie en bij de globale curve.

Ook de brutowaarden van de handel namen in 1998 afwisselend toe en af. De afgevlakte curve nam verder toe, zij het aan een trager tempo dan in 1997.

Resultaten van de expansiewetgeving

De resultaten van de toepassing van de expansiewetgeving (een geheel van maatregelen voor financiële steun aan investeringen door het bedrijfsleven) zijn bijzonder leerrijk voor wat betreft het beoordelen van het dynamisme en de structuur van het bedrijfsleven in een bepaalde regio. Zo blijkt uit deze gegevens dat de stelling dat West-Vlaanderen bij uitstek de provincie is waar de kleinere ondernemingen een toonaangevende rol spelen ook met cijfers kan worden gestaafd. Sinds jaren is de provincie West-Vlaanderen inderdaad de eerste Vlaamse provincie voor wat betreft de investeringen gedaan door de kleine ondernemingen. In 1998 was dit niet anders : liefst 29 % van de investeringen door kleine ondernemingen in Vlaanderen gebeurde

in de provincie. Deze projecten (in totaal voor 12,6 mld fr.) zijn goed voor ongeveer 2.000 nieuwe arbeidsplaatsen. Het arrondissement Kortrijk haalde hier het beste resultaat met een investeringsbedrag van 3,3 mld fr. Toch zijn de resultaten iets minder goed dan in 1997 toen er voor 2 mld fr. meer werd geïnvesteerd.

De toepassing van de expansiewetgeving bij de middelgrote en de grote ondernemingen vertoont een heel ander beeld: hier haalt West-Vlaanderen een bedrag van 8,5 mld fr. goed voor ongeveer 900 nieuwe arbeidsplaatsen. Ook in 1998 was het investeringsbedrag dus hoger bij de kleine dan bij de grotere ondernemingen. Opnieuw is Kortrijk hier het eerste arrondissement en ook voor deze groep bedrijven was er in vergelijking met het jaar voordien een duidelijke daling van het investeringsbedrag (namelijk met ongeveer 5 mld fr.).

Een bijzondere categorie van investeringen zijn deze van de buitenlandse ondernemingen: zij investeerden in West-Vlaanderen voor iets meer dan 600 mln fr. (waarvan 250 mln fr. uit Frankrijk). Dit is nauwelijks 1 % van het totaal bedrag aan buitenlandse investeringen in Vlaanderen.

Oscars voor de export

Bij de uitreiking van de Oscars voor de export 1998 viel één West-Vlaams bedrijf in de prijzen: de nv Libeco-Lagae kreeg namelijk de Oscar in de categorie "Verbruiksgoederen". Deze linnenweverij uit Meulebeke is twee jaar geleden ontstaan uit de lokale bedrijven Libeco en Lagae. Deze fusie is blijkbaar een sterke stimulans geweest want de nieuwe onderneming haalt nu met ongeveer 200 werknemers een omzet van

1,1 miljard fr., een duidelijke stijging in vergelijking met de gezamenlijke cijfers van voor de fusie. Deze omzet is vooral een exportaanlegenschap want liefst 85 % gaat over de grens, zowat 50 % naar de ons omringende landen (met Frankrijk op de eerste plaats) en de rest naar landen buiten de EU, vooral dan de Verenigde Staten. De onderneming produceert vooral kledijstoffen, huishoudlinnen en technische weefsels.

Zelfstandigen

De gegevens over de zelfstandigen zijn afkomstig van het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ). In tabel 4 vinden we de gegevens van het aantal personen dat zelfstandig of helper is. Het gaat uitsluitend om hoofdberoepen. De cijfers geven de toestand weer op 31 december 1996 en 31 december 1997.

Eind 1997 waren er in West-Vlaanderen 85.464 zelfstandigen en helpers (hoofdberoep). Ten opzichte van vorig jaar betekent dit een kleine toename met 76 personen of 0,1 %. De toename van het aantal zelfstandigen en helpers lag iets hoger in het Vlaamse Gewest en het Rijk. In het Vlaamse Gewest nam deze categorie toe met 1,1 % en in het Rijk met 1,2 %.

Van de West-Vlaamse arrondissementen kenden Tielt (+0,5 %), Brugge (+0,3 %), Kortrijk (+0,3 %) en Roeselare (+0,2 %) een lichte toename van het aantal zelfstandigen en helpers. Geen enkel van deze arrondissementen liet echter een groei optekenen die hoger ligt dan in het Vlaamse Gewest of het Rijk. Het arrondissement Ieper kende een status quo van het aantal zelfstandigen en helpers. In de arrondissementen Veurne (-0,9 %), Oostende (-0,7 %) en Diksmuide (-0,1 %) daalde het aantal zelfstandigen en helpers lichtjes.

Uit tabel 4 blijkt dat het aantal mannelijke zelfstandigen en helpers tussen 31 december 1996 en 31 december 1997 in West-Vlaanderen met 267 personen (-0,4 %) is gedaald. Bij de vrouwen nam deze categorie toe met 343 personen (+1,4 %).

Van alle personen die zelfstandig of helper waren eind 1997, werkte 62,5 % in de tertiaire sector, 16,6 % in de primaire sector, 14,8 % in de industrie en 6,1 % in de bouw.

Patrick Holderbeke, Kortrijk

Tabel 4

Evolutie van het aantal personen onder toepassing van het sociaal statuut der zelfstandigen, West-Vlaanderen, 31 december 1996 - 31 december 1997

	Zelfstandigen en helpers hoofdberoep					
	31 december 1996			31 december 1997		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Landbouw	11.342	2.769	14.111	11.031	2.901	13.932
Visserij	210	33	243	199	32	231
Primaire sector	11.552	2.802	14.354	11.230	2.933	14.163
Voedingsnijverheid	2.829	475	3.304	2.735	420	3.155
Metaalnijverheid	1.113	27	1.140	1.088	27	1.115
Hout- en meubelnijverheid	1.341	39	1.380	1.318	41	1.359
Textiel- en kledingnijverheid	544	342	886	507	328	835
Kunst- en precisienijverheid	836	135	971	803	135	938
Andere industrie	577	127	704	565	123	688
Bestuurders van vennootschappen ^(a)	2.875	1.346	4.221	3.077	1.459	4.536
Industrie	10.115	2.491	12.606	10.093	2.533	12.626
Bouwnijverheid	5.137	106	5.243	5.126	116	5.242
Secundaire sector	15.252	2.597	17.849	15.219	2.649	17.868
Vervoer	950	104	1.054	950	109	1.059
Handel	8.581	5.110	13.691	8.337	4.997	13.334
Banken, verzekeringen	1.047	550	1.597	1.027	517	1.544
Tussenhandelaars	1.859	1.254	3.113	1.815	1.194	3.009
Hotels, restaurants, koffiehuisen	2.818	2.116	4.934	2.782	2.078	4.860
Ondernemingen voor gemakkelijkheden	450	459	909	481	509	990
Foorkramers, marktkramers	426	201	627	408	187	595
Geneesheren, tandartsen, apothekers, veeartsen, paramedici	3.720	2.082	5.802	3.746	2.185	5.931
Privé-onderwijs, beroepen met betrekking tot wetenschap, letteren, kunsten	413	334	747	422	348	770
Advocaten, notarissen, gerechtsdeurwaarders	894	376	1.270	875	382	1.257
Landmeters, ingenieurs, architecten	1.361	304	1.665	1.406	330	1.736
Andere diensten en vrije beroepen	5.336	3.817	9.153	5.369	3.912	9.281
Bestuurders van vennootschappen	5.870	2.753	8.623	6.195	2.872	9.067
Tertiaire sector	33.725	19.460	53.185	33.813	19.620	53.433
Algemeen totaal	60.529	24.859	85.388	60.262	25.202	85.464

(a) Inclusief bestuurders van vennootschappen in de sector vervoer en in de bouw.

BRON : Statistiek van de personen die onder de toepassing vallen van het sociaal statuut van de zelfstandigen, Rijksdienst voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen.

Bij de vrouwen lag het aandeel in de tertiaire sector (77,9 %) duidelijk hoger dan bij de mannen (56,1 %). Het aandeel van de vrouwelijke zelfstandigen en helpers in de primaire sector, de industrie en de bouw was relatief beperkt.

De procentuele toename van het aantal zelfstandigen en helpers was het grootst in de tertiaire sector en bedroeg 0,5 %. Binnen de tertiai-

re sector was de groei het sterkst bij de ondernemingen voor gemakkelijkheden (+81 personen of +8,9 %), de bestuurders van vennootschappen (+444 personen of +5,1 %) en de landmeters, ingenieurs en architecten (+71 personen of +4,3 %). Een belangrijke daling trad op bij de foor- en marktkramers (-32 personen of -5,1 %), de tussenhandelaars (-104 personen of -3,3 %),

het bank- en verzekeringswezen (-53 personen of -3,3 %) en de handel (-357 personen of -2,6 %).

In de industrie steeg het aantal zelfstandigen en helpers met 0,2 %. Deze (beperkte) toename was uitsluitend te danken aan de toename bij de bestuurders van vennootschappen (+315 personen of +7,5 %). In alle andere industriële sectoren daalde het aantal zelfstandi-

gen en helpers. De procentuele daling was het grootst in de textiel- en kledingnijverheid (-5,7 %) en de voedingsnijverheid (-4,5 %).

In de bouwnijverheid trad een status-quo op van het aantal zelfstandigen en helpers en in de primaire sector deed zich een daling voor van 1,3 %.

Land- en tuinbouw

Voor een analyse van de evolutie van land- en tuinbouw wordt een beroep gedaan op de jaarlijkse land- en tuinbouwstellingen van het Nationaal Instituut voor de Statistiek. De recentste gegevens dateren van de telling van 15 mei 1997.

Uit deze tellingsgegevens blijkt dat er in 1997 in West-Vlaanderen 13.818 land- en tuinbouwbedrijven waren. Dit is een daling met 390 bedrijven of 2,7 % ten opzichte van 1996. Ook in de voorgaande jaren daalde het aantal inrichtingen. Zowel in absolute als in relatieve cijfers waren de afnames wel groter : tussen 1993 en 1996 was er een jaarlijkse daling tussen 450 en 500 bedrijven of een relatieve daling van telkens minimum 3 %. In het Vlaamse Gewest en het Rijk daalde het aantal land- en tuinbouwbedrijven in de periode 1996-1997 met respectievelijk 3,3 % en 3,4 %. De afnames waren dus groter dan in de provincie West-Vlaanderen. Het aandeel van West-Vlaanderen in het aantal inrichtingen van het Vlaamse Gewest en het Rijk bedroeg in 1997 respectievelijk 31 % en 20,5 %.

Analyse van de evolutie van het aantal bedrijven volgens grootteklasse toont dat vooral de bedrijven met een kleinere oppervlakte cultuurgrond afnemen in aantal. Tabel 5 toont dat in de periode 1994-1997 het aantal bedrijven met een oppervlakte cultuurgrond kleiner dan 30 ha zowel in West-Vlaanderen als in het Vlaamse Gewest afnam, terwijl het aantal bedrijven met een oppervlakte cultuurgrond van minimum 30 ha steeg. Het aandeel van de bedrijven met een oppervlakte kleiner dan 30 ha daalde in West-Vlaanderen van 88,1 % in 1994 naar 84,7 % in 1997. De gemiddelde bedrijfsoppervlakte steeg in dezelfde periode van 14,3 ha naar 16,0 ha. Het Vlaamse Gewest kende ook een daling van

Tabel 5

Evolutie van het aantal bedrijven en de oppervlakte cultuurgrond in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest naar grootteklasse, 15 mei 1994-15 mei 1997

	Aantal bedrijven		Oppervlakte cultuurgrond	
	1994	1997	1994	1997
West-Vlaanderen				
Totaal ^(a)	14.692	13.402	210.633	214.583
Waarvan : - bedrijven <30 ha	12.941	11.356	135.997	123.150
- bedrijven ≥30 ha	1.751	2.046	74.636	91.433
Vlaamse Gewest				
Totaal ^(a)	48.245	43.299	615.994	630.679
Waarvan : - bedrijven <30 ha	42.985	37.068	383.190	343.587
- bedrijven ≥30 ha	5.260	6.231	232.804	287.092

(a) Exclusief bedrijven zonder teelten.
BRON : NIS.

het aandeel kleinere bedrijven. Het aandeel van de bedrijven kleiner dan 30 ha was en blijft wel iets groter dan in de provincie West-Vlaanderen. De gemiddelde bedrijfsoppervlakte is dan ook kleiner dan in West-Vlaanderen (14,6 ha in 1997).

Ook de tewerkstelling in de land- en tuinbouw in West-Vlaanderen blijft dalen (zie tabel 6). Het aantal mannelijke bestendig tewerkgestelden in de land- en tuinbouw daalde in West-Vlaanderen in de periode 1996-1997 met 633 personen. Dit is een relatieve daling met 5,3 %. In het Vlaamse Gewest

was er een even grote relatieve daling, in het Rijk was de afname iets groter (-5,6 %). Ten opzichte van de vorige jaren is de afname van het aantal mannelijk bestendig tewerkgestelden aanzienlijk. In de periode 1995-1996 was er ook een relatieve daling van 5,3 %, maar in de periode 1994-1995 was er slechts een relatieve afname van 2 % en in de periode 1993-1994 een afname van 3,8 %.

In 1997 was er volgens de land- en tuinbouwstelling in West-Vlaanderen een totale oppervlakte cultuurgrond van 214.583 ha. Dit stemt overeen met 68,2 % van

Tabel 6

Bestendig tewerkgestelden in de West-Vlaamse land- en tuinbouw, 15 mei 1996-15 mei 1997 (categorieën 1 tot en met 7)

	West-Vlaanderen		Index (1996=100)		
	1996	1997	West-Vlaanderen	Vlaanderen	Rijk
Mannen					
	11.876	11.243	94,7	94,7	94,4
Bedrijfshoofden	9.899	9.430	95,3	95,0	94,9
Gezinsleden ^(a)	1.274	1.124	88,2	83,4	83,4
Anderen	703	689	98,0	105,2	105,2
Vrouwen					
Bedrijfshoofden	1.119	1.136	101,5	101,6	101,6
Anderen ^(b)	181	257	142,0	124,2	124,2

(a) Al dan niet bezoldigd.

(b) Gelet op de betrouwbaarheid van de gegevens worden de cijfers voor de vrouwelijke meewerkende gezinsleden niet vermeld.

BRON : NIS.

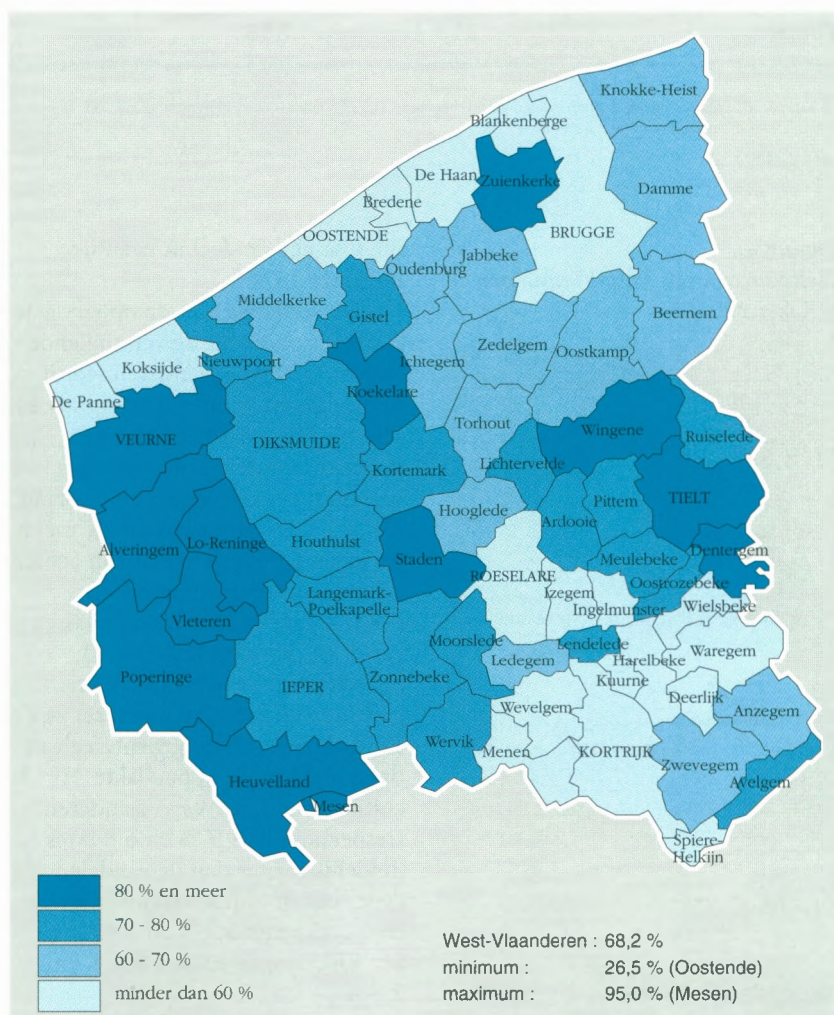
Jan Vermeir, Brugge

de totale kadastrale oppervlakte van West-Vlaanderen. In het Vlaamse Gewest bedraagt de oppervlakte cultuurgrond 46,6 % van de kadastrale oppervlakte, in het Rijk is dit 45,3 %. Figuur 3 geeft een beeld van het belang van de land- en tuinbouw inzake oppervlakte voor de verschillende West-Vlaamse gemeenten. Binnen West-Vlaanderen is het aandeel van de cultuurgrond in de kadastrale oppervlakte het grootst in de gemeenten Mesen (95,0 %), Dentergem (94,5 %) en Koekelare (92,4 %). De verhouding is het kleinste in Oostende (26,5 %), Brugge (33,2 %) en Kuurne (36,5 %).

De oppervlakte cultuurgrond beteeld door beroepslandbouwers en -tuinbouwers bedroeg in 1997 in West-Vlaanderen 197.164 ha. In de totale oppervlakte cultuurgrond is dit een aandeel van 91,9 %. Ten opzichte van de telling van 1996 daalde de oppervlakte cultuurgrond beteeld door beroepslandbouwers en -tuinbouwers met circa 330 ha. Sedert 1992 was deze oppervlakte jaarlijks toegenomen, na continue afnames in de jaren tachtig en begin jaren negentig. In het Vlaamse Gewest nam de oppervlakte cultuurgrond beteeld door beroepslandbouwers en -tuinbouwers nog toe met 1,5 % in de periode 1996-1997. Het aandeel van de oppervlakte cultuurgrond beteeld door

Figuur 3

Aandeel oppervlakte cultuurgrond in de totale kadastrale oppervlakte voor de West-Vlaamse gemeenten (15 mei 1997)

Bron: NIS
 Verwerking: WES

Tabel 7

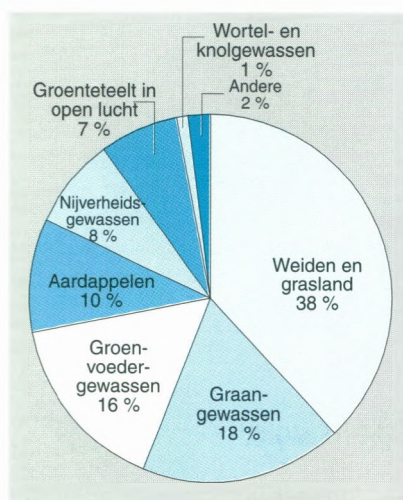
Evolutie van het teeltpatroon in West-Vlaanderen, 15 mei 1996-15 mei 1997

Sector	Beteelde oppervlakte in West-Vlaanderen (in ha)		Teeltpatroon 1997 (in %)			Aandeel West-Vlaanderen in het Rijk (in %)	Aandeel West-Vlaanderen in Vlaanderen (in %)
	1996	1997	West-Vlaanderen	Het Rijk	Vlaanderen		
Weiden en grasland	81.753	81.744	38,3	39,0	45,4	33,5	12,1
Graangewassen	37.831	38.463	18,0	18,7	22,0	32,9	12,8
Groenvoedergewassen	32.527	34.891	16,3	20,6	13,9	27,1	18,4
Aardappelen	22.794	20.723	9,7	5,9	4,1	56,1	37,3
Nijverheidsgewassen	17.500	16.947	7,9	6,9	9,2	39,2	13,4
Groenteteelt in open lucht	14.273	14.609	6,8	3,6	2,3	64,4	46,1
Wortel- en knolgewassen	2.882	2.690	1,3	1,2	0,7	37,0	27,2
Pootgoed en landbouwzaden voor de verkoop	1.021	1.579	0,7	0,5	0,3	53,5	34,3
Droog geogste peulvruchten	300	380	0,2	0,1	0,3	42,3	10,0
Teelten onder glas of plastic	432	456	0,2	0,4	0,2	20,8	20,3
Fruitteelt	449	425	0,2	2,4	1,2	2,8	2,6
Boomkwekerijen in volle grond	427	403	0,2	0,5	0,3	11,9	9,8
Andere	185	260	0,2	0,2	0,1	17,3	15,8
Totaal	212.374	213.570	100	100		34,1	15,6
Tuinbouw voor het gezin	22	13				12,0	9,1
Teeltvrij gelaten grond ^(a)	1.069	1.000				20,4	7,0
Totaal	213.465	214.583				34,0	15,5

(a) Omvat de bewerkte tijdelijk teeltvrij gelaten grond, braakland met of zonder rotatie, blijvend grasland voor extensieve veeteelt (regeling van vijfjarige steun), teelten niet specifiek bestemd voor de menselijke of dierlijke voeding.

BRON : NIS.

Figuur 4
Teelstructuur in West-Vlaanderen
(15 mei 1997)

Bron: NIS
Verwerking: WES

beroepslandbouwers en -tuinbouwers in West-Vlaanderen in dezelfde oppervlakte van het Vlaamse Gewest bedraagt

35,4 %; het aandeel in het Rijk bedraagt 15,9 %.

De verdeling van de oppervlakte cultuurgrond over de verschillende teelten in West-Vlaanderen wordt weergegeven in tabel 7 en figuur 4. Hieruit blijkt dat het grootste gedeelte van de cultuurgrond bestemd is voor weiden en grasland (38,3 %). De gewassen die de meeste oppervlakte gebruiken zijn achter-eenvolgens de graangewassen (18,0 %), de groenvoedergewassen (16,3 %), aardappelen (9,7 %), nijverheidsgewassen (7,9 %) en groenten (6,8 %). Het aandeel van de aardappel- en de groenteteelt in open lucht in de oppervlakte cultuurgrond in West-Vlaanderen (respectievelijk 9,7 % en 6,8 %) is duidelijk groter dan de aandelen van deze teelten in het Vlaamse Gewest (respectievelijk 5,9 % en 3,6 %) en het Rijk (respectievelijk 4,1 % en 2,3 %).

In de periode 1996-1997 werd in West-Vlaanderen een belangrijke toename vastgesteld van de oppervlakte voor groenvoedergewassen.

De oppervlakte steeg met 2.364 ha, waardoor het aandeel van de groenvoedergewassen in de totale beteelde oppervlakte van West-Vlaanderen toenam van 15,3 % tot 16,3 %. De oppervlakte van de groenvoeders steeg sneller in West-Vlaanderen dan in het Vlaamse Gewest en het Rijk waardoor de aandelen van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest en het Rijk toenamen (van 26,5 % naar 27,1 % in het Vlaamse Gewest en van 17,9 % naar 18,4 % in het Rijk). Ook in de periode 1995-1996 deed de sterkste toename in de provincie zich voor bij de groenvoedergewassen (+4.330 ha), na twee opeenvolgende periodes van afname. De intensieve varkensteelt is niet vreemd aan de evolutie van de groenvoedergewassen.

Naast de toename van de oppervlakte voor de sector groenvoedergewassen, was er nog een aanzienlijke stijging in de sector van de graangewassen (+632 ha) en de sector van pootgoed en land-

bouwzaden voor de verkoop (+558 ha). De graangewassen vertegenwoordigen wel een veel grotere oppervlakte (38.463 ha) dan pootgoed en landbouwzaden voor de verkoop (1.579 ha). In relatieve termen is de toename in de sector van pootgoed en landbouwzaden dus veel sterker.

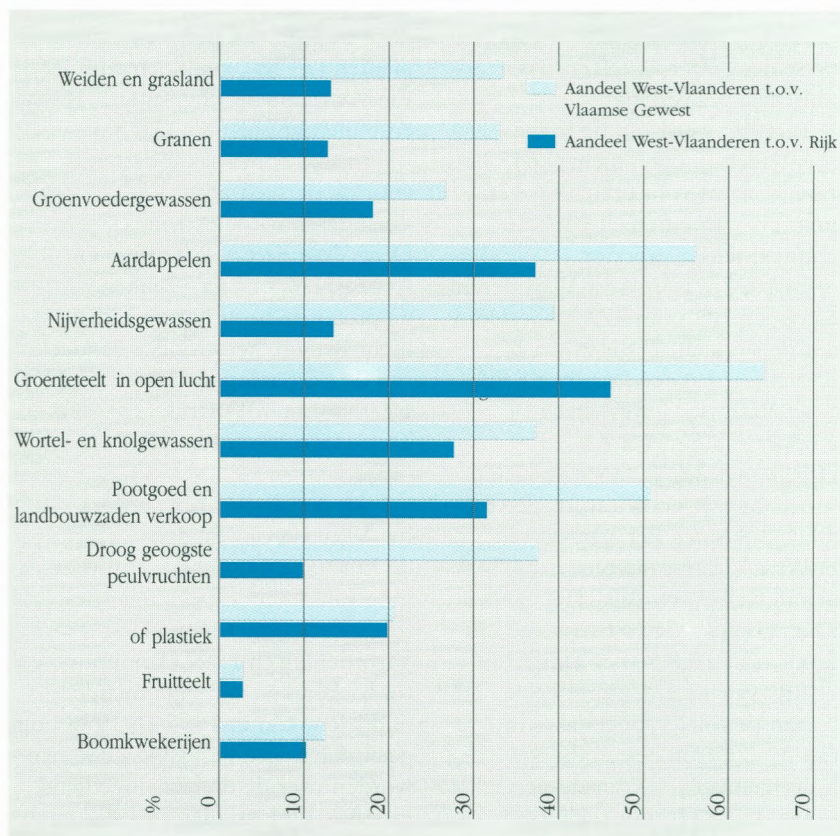
Enkel in de aardappelteelt was er een belangrijke afname van de beteelde oppervlakte tussen de tellingen van 1996 en 1997 (-2.071 ha of -9,1 %). Het aandeel van de aardappelen in de totale beteelde oppervlakte in West-Vlaanderen daalde hiermee van 10,7 % naar 9,7 %. Het aandeel van de aardappelteelt van West-Vlaanderen in deze van het Vlaamse Gewest bleef wel gelijk (56,1%). In de periode 1995-1996 was er nog een aanzienlijke toename van de oppervlakte bestemd voor de aardappelteelt.

Figuur 5 toont de aandelen van de verschillende teelten in West-Vlaanderen in deze van het Vlaamse Gewest en het Rijk. Hieruit blijkt dat het overgrote deel van de Vlaamse en van de nationale groenteteelt in open lucht zich situeert in onze provincie. Ook de Vlaamse en nationale aardappelteelt is in de provincie zeer belangrijk. Uit de figuur kan ook afgeleid worden dat de fruitteelt en de teelten onder glas en plastic zich nagenoeg volledig situeren in het Vlaamse Gewest, aangezien de aandelen van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest en het Rijk nagenoeg gelijk zijn. De nijverheidsgewassen en de droog geoogste peulvruchten zijn dan weer beter vertegenwoordigd in het zuidelijk deel van België.

In zijn totaliteit was bij de land- en tuinbouwteelt van 1997 in West-Vlaanderen 14.609 ha cultuurgrond bestemd voor de groenteteelt in open lucht. De groenteteelten die de meeste oppervlakte voor hun rekening nemen zijn : bloemkolen (1.890 ha), groen geoogste erwten (1.851 ha), stamslabonen (1.791 ha), spruitkolen (1.248 ha) en spinazie (1.139 ha). Het gaat telkens om groenten voor de industriële verwerking.

Binnen de groenteteelt in open lucht werden in de periode 1996-1997 de sterkste toenames vastgesteld van de oppervlaktes voor prei (+239 ha), stamslabonen voor industriële verwerking (+160 ha), bloemkolen voor industriële verwer-

Figuur 5
Aandeel van de teelten in West-Vlaanderen ten opzichte van de teelten in het Vlaamse Gewest en het Rijk, gemiddelde 15 mei 1996 - 15 mei 1997

Bron: NIS
Verwerking: WES

europartner® time systems | sales management

PSION

**TIJDSREGISTRATIE
JOBOPVOLGING
NACALCULATIE**

Wie doet wat?
Aan welk order of project?
Verbruikte materialen?
Aantal?
Wanneer en hoelang?
Niet-productieve uren?
Rendement?
Controle voorcalculatie?

EUROCAP software

**ECHTE MOBILITEIT
VOOR VERTEGENWOORDIGERS**

- Complete PC in handformaat
- Geen opstarttijden
- Probleemloze Windows '95/NT connectiviteit

PROSPECTIE - DATABASE

- Eenvoudig en overzichtelijk
- Uiterst selectieve database
- Windows '95/NT

EP010238-5

Europartner Time Systems bvba • Ringlaan 20 • B-8520 Kuurne
E-mail: info@europartner.be • Tel.: (056) 35 54 16 • Fax: (056) 37 27 95

king (+153 ha) en andere groen geogste bonen (+123 ha). De sterkste afnames situeerden zich bij de groen geogste erwten (-124 ha), tuinwortelen (-94 ha) en knolselder (-73 ha), telkens voor industriële verwerking.

In 1997 werd van de totale groenteteelt in open lucht 9.645 ha of 66 % benut voor (extensieve en intensieve) groenteteelt voor de industriële verwerking.

In 1997 was in West-Vlaanderen een oppervlakte van 473 ha bestemd voor de sierteelt. Dit is 28 ha of 6,2 % meer dan een jaar voordien¹. In het Vlaamse Gewest steeg de oppervlakte met 2,7 %, in het Rijk met 2,6 %. Door de kleinere toenames in het Vlaamse Gewest en het Rijk steeg het aandeel van het West-Vlaamse sierteeltareaal in dat van Gewest en Rijk. Het aandeel in het Vlaamse Gewest nam toe van 12,4 % naar 12,8 %, het aandeel in het Rijk van 11,1 % naar 11,5 %.

Van de totale oppervlakte in West-Vlaanderen bestemd voor de sierteelt is 81 % voor de sierteelt in open lucht (386 ha). Hiervan nemen de boomkwekerijen van sierplanten (202 ha) en de teelt van potchrysanten (137 ha) het grootste

deel in. Zo'n 88 ha van het sierteeltareaal is ingenomen door serres. Binnen de sierteelt onder serres zijn de grootste oppervlaktes ingenomen door de teelt van perk- en balkonplanten (34 ha), snijbloemen waarvan voornamelijk chrysanten (18 ha) en binnenhuisplanten (16 ha).

Inzake oppervlakte bestemd voor de sierteelt komt West-Vlaanderen na de provincies Oost-Vlaanderen (2.029 ha) en Antwerpen (717 ha). Binnen de provincie heeft het arrondissement Brugge het grootste aandeel van de sierteeltoppervlakte (27,2 %). Daarna volgen Kortrijk (18,2 %), Tielt (15,6 %) en Roeselare (15,1 %).

Als gevolg van een verzoek van het Vlaamse Gewest aan de Europese Commissie tot wijziging van de indicatieve financieringstabellen met betrekking tot Verordening 951/97 (landbouw) en tot toekenning van bijkomende middelen, kon in 1997 en 1998 nog geen definitieve beslissing genomen worden over de dossiers ingediend in 1996. Ook konden in 1997 en 1998 geen nieuwe dossiers worden ingediend. De Commissie verleende wel zijn akkoord aan de wijziging

van de indicatieve verdeling en begin 1998 werden de beslissingen die betrekking hebben op voorlopig² 5 % steun aan de belanghebbenden overgemaakt. Na toekenning van bijkomende middelen zal begin 1999 een definitieve beslissing genomen worden over de dossiers ingediend in 1996 en een verhoging van het steunpercentage aan de belanghebbenden worden meegedeeld.

- 1 De oppervlakte bestemd voor de sierteelt is niet meer vergelijkbaar met de jaren vóór 1996. De tellingen tot en met 15 mei 1995 maakten immers binnen de categorie "Boomkwekerijen" geen onderscheid tussen fruit-, bos- en sierplanten, waardoor de volledige categorie werd opgenomen bij de sierteelt. De totale oppervlakte sierteelt werd hierdoor kunstmatig verhoogd. Vanaf 15 mei 1996 wordt het onderscheid wel gemaakt en kan de werkelijke oppervlakte bestemd voor sierteelt (waarbinnen de categorie boomkwekerijen enkel de sierplanten weerhouden worden) berekend worden.
- 2 Er werden bijkomende middelen gevraagd om binnen de budgettaire periode 1994-1999 een uniforme betoelaging mogelijk te maken van 10 % steun.

Ons land is niet rijk aan grondstoffen. Maar wat we wel hebben, is gezond verstand. En daar doen ondernemers van hier het al jaren mee.

Of hoe een klein land door zijn ondernemers een grote rol speelt op de wereldmarkt. Ze doen dat met een flinke dosis creativiteit, zin voor initiatief en heel wat durf. En met een duwtje in de rug van een financiële partner. Een partner zoals KBC Bank & Verzekering. Want ondernemers van hier, daar hebben we het voor.

<http://www.kbc.be>

KBC BANK & VERZEKERING VERENIGT
DE KREDIETBANK, ABB-VERZEKERINGEN EN CERA BANK.

We hebben het voor u.

Zeevisserij

In 1998 is de omvang van de Belgische visserijvloot nog verder gedaald (zie tabel 8 en figuur 6). De vloot telde op 31 december 1998 nog 139 vissersvaartuigen (waarvan 125 bemand) of vijf vaartuigen minder dan het jaar ervoor. De daling in het aantal vissersvaartuigen greep, met uitzondering van Blankenberge, plaats in alle Belgische kusthavens. Zowel Zeebrugge, Oostende als Nieuwpoort zagen hun vlootomvang met twee eenheden verminderen. In Blankenberge werd een vissersvaartuig aan de vaart toegevoegd.

In tegenstelling tot de evolutie in het aantal vissersvaartuigen, bleef de capaciteit van de Belgische

Jan Vernieuwe, Brugge

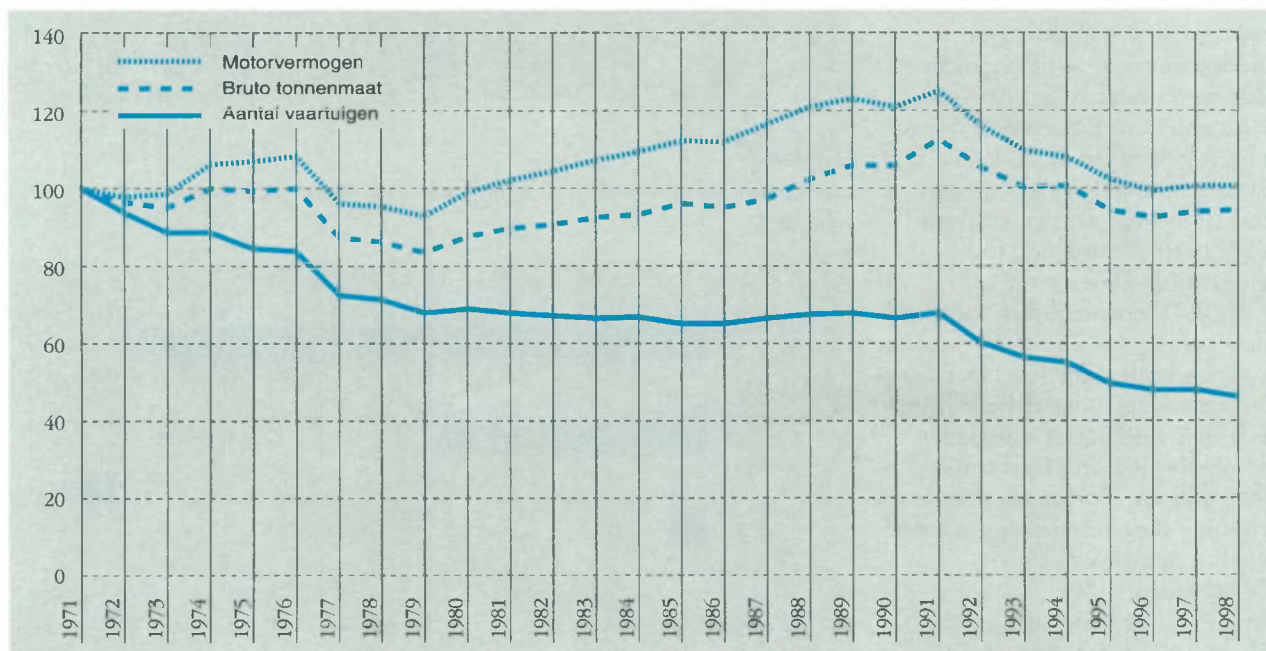
Zeebrugse visveiling

Tabel 8
Toestand van de Belgische visserijvloot op 31 december 1997 en 1998

Haven	Totaal aantal vaartuigen		Bemande vaartuigen		Aangemonsterde zeelieden		Bruto tonnenmaat		Drijfkraft PK	
	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998
Zeebrugge	78	76	71	71	351	358	16.188	16.430	59.508	60.449
Oostende	42	40	40	36	155	139	4.493	4.253	19.208	18.677
Nieuwpoort	22	20	20	15	65	51	1.803	1.449	7.743	6.099
Blankenberge	2	3	2	3	8	14	153	537	600	1.800
Totaal	144	139	133	125	579	562	22.638	22.669	87.059	87.024

BRON : Ministerie van Verkeer en Infrastructuur, Bestuur van de Maritieme Zaken en van de Scheepvaart.

Figuur 6
Evolutie van de Belgische visserijvloot 1971-1998 (1971 = 100)

Bron : Ministerie van Verkeer en Infrastructuur, Bestuur van de Maritieme Zaken en van de Scheepvaart.
Verwerking: WES

Tabel 9

Aanvoer door Belgische en vreemde vaartuigen in Belgische havens (1997-1998)

Haven	Belgische vaartuigen				Vreemde vaartuigen			
	Hoeveelheid (in ton)		Waarde (in miljoen fr.)		Hoeveelheid (in ton)		Waarde (in miljoen fr.)	
	1997	1998	1997	1998	1997	1998	1997	1998
Zeebrugge	12.089	11.796	1.799	1.682.3	384	342	45.6	40.8
Oostende	6.407	5.558	828.5	711.9	44	108	9.7	20.2
Nieuwpoort	821	790	113.9	105.3	37	31	9.2	6.6
Totaal	19.317	18.144	2.741.4	2.499.5	465	481	64.5	67.6

BRON : Ministerie van Middenstand en Landbouw, Dienst Zeevisserij.

visserijvloot min of meer stabiel. De totale bruto tonnenmaat (BT) handhaafde zich op een niveau van 22.669 BT en de totale drijfkracht (uitgedrukt in PK) stabiliseerde zich rond 87.000 PK. De tendens is duidelijk een kleiner aantal schepen maar met een grotere individuele capaciteit.

In het kader van het Vierde Meerjarig Oriëntatieprogramma (MOP IV) voor de zeevisserij zijn de doelstellingen voor België dezelfde gebleven als die van het herziene Derde Meerjarig Oriëntatieprogramma (MOP III). In MOP III werd voorzien dat de vloot, ten opzichte van eind 1991, tegen eind 1996 moest worden ingekrompen tot een bruto tonnenmaat van maximaal 20.914 ton en een drijfkracht van 63.987 KW of ongeveer 86.998 PK. Dit betekent dat globaal gezien men zou kunnen stellen dat de Belgische visserijvloot reeds aan deze doelstellingen voldoet. Een analyse per segment heeft echter aangetoond dat voor de groep van de demersale trawlers, in tegenstelling tot de boomkorvaartuigen, nog een kleine inspanning zal moeten worden geleverd. België heeft evenwel nog tot 31 december 2001 de tijd om de MOP IV-doelstellingen volledig te realiseren.

Zoals verder blijkt uit tabel 8 is het aantal aangemonsterde zeelieden sinds eind 1997 met 17 personen gedaald tot 562 op 31 december 1998. Ook de voorgaande jaren is het aantal aangemonsterde zeelieden stelselmatig gedaald (1997 : 579 zeelieden, 1996 : 600 zeelieden, 1995 : 624 zeelieden, 1994 : 652 zeelieden). De afgemonsterde of beschikbare zeelieden waren eind 1998 in totaal met 262 personen.

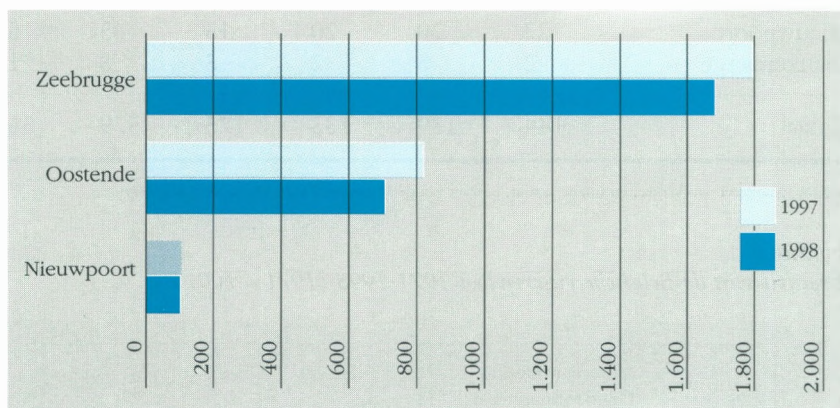
Dit betekent een vermindering met maar liefst 127 personen ten opzichte van 1997. In 1996 waren er nog 335 afgemonsterde zeelieden.

De gegevens inzake de besomming van de Belgische vissersvaartuigen zijn terug te vinden in tabel 9 en figuur 7. In 1998 realiseerde de vissersvloot een totale besomming

van 2.499,5 miljoen fr.. Ten opzichte van 1997 betekent dit een daling met 8,8 %. Daarmee wordt de stijging van de globale besomming in de twee voorgaande jaren een halt toegeroepen (in 1996 : +17,5 % en in 1997 : +9,9 %) en valt de totale besomming terug op het niveau van 1996. De daling van de besomming is het sterkst in Oostende waar

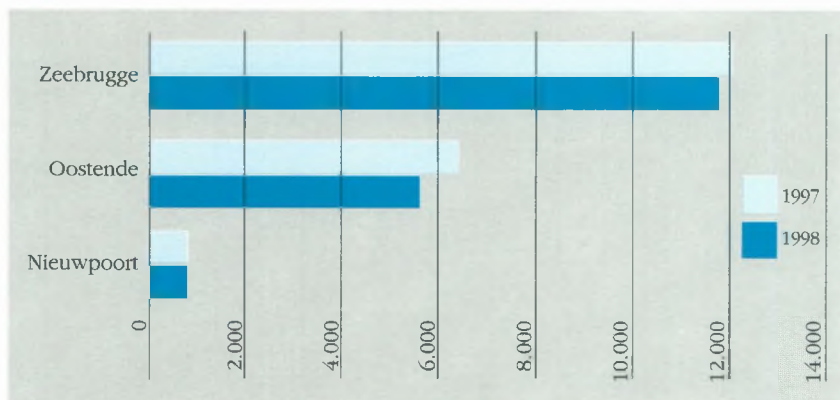
Figuur 7

Waarde van de visaanvoer door Belgische vaartuigen in Belgische havens (in miljoen fr.)

Figuur 8

Aangevoerde hoeveelheid vis door Belgische vaartuigen in Belgische havens (in ton)

Bron : Ministerie van Middenstand en Landbouw, Dienst Zeevisserij.
Verwerking: WES

de aanvoerwaarde zakt met 14,1 %. In tweede instantie is de daling van de globale besomming te wijten aan de daling in Nieuwpoort met 7,6 %. Tenslotte werd ook in Zeebrugge een vermindering van de aanvoerwaarde van 6,5 % vastgesteld.

Deze daling in de globale besomming en de besommingen per haven zijn in eerste instantie het gevolg van een vermindering van de aangevoerde hoeveelheid (zie ook figuur 8). De totale aangevoerde vis door Belgische vissersvaartuigen bedroeg in 1997 nog 19.317 ton. In 1998 is er nog sprake van 18.144 ton of een daling van 6 % ten opzichte van 1997. Deze evolutie zet zich door in alle Belgische vissershavens. Ze is het grootst in Oostende waar de visvoer door Belgische vaartuigen daalt met 13,3 %. In de vissershavens van Zeebrugge en Nieuwpoort zijn de aanvoerdalingen minder sterk (respectievelijk -2,4 % en -3,8 %).

Als tweede oorzaak van de daling in de globale besomming van de aanvoer kan de algemene daling in de gemiddelde prijs per kg worden aangegeven. Terwijl het gemiddeld prijsniveau in 1997 nog 141,9 fr. per kg bedroeg, was dit in 1998 maar 137,8 fr. per kg. Gemiddeld lagen de prijzen voor de aangevoerde vis dus 2,9 % lager dan het jaar voordien. Deze negatieve prijsevolutie heeft zich voornamelijk in Zeebrugge voorgedaan waar het gemiddelde prijsniveau zakte met 4,2 %. Voor Nieuwpoort waren de prijzen evenmin gunstig in 1998 en werd een daling met 3,9 % opgetekend. Oostende kende de kleinste gemiddelde prijsdaling (slechts -0,9 %).

Ondanks de dalingen in besomming, gemiddelde prijzen en aanvoer blijft Zeebrugge de belangrijkste vissershaven in België. De totale hoeveelheid aangevoerde vis bedroeg er 11.796 ton of 65 % van de totale aanvoer door Belgische vissersschepen. Op de tweede plaats komt Oostende met 5.558 ton aangevoerde vis of 30,6 % van de totale Belgische aanvoer. In Nieuwpoort wordt slechts 790 ton vis (4,4 %) aangeland.

Na de terugval in 1997 is de globale waarde van de visaanvoer door buitenlandse vissersvaartuigen in Belgische havens opnieuw gestegen tot 67,6 miljoen fr. (zie tabel 9). Dit staat gelijk met een toename van 4,8 %. De totale aanvoerhoeveelheid is gestegen met 3,4 % ten opzichte

van 1997. Hieruit blijkt een lichte toename in de gemiddelde prijzen per kg van 138,7 fr. naar 140,5 fr. (+ 1,3 %) voor de vreemde vaartuigen die hun vis aanlanden in Belgische havens.

De daling van de visaanvoer door vreemde schepen in Belgische havens mag echter niet worden veralgemeend. Terwijl Zeebrugge en Nieuwpoort inderdaad een daling noteerden in de hoeveelheid (respectievelijk -10,9 % en -16,2 %), werd de aanvoer in Oostende meer dan verdubbeld. De aanvoerwaarde of de besomming van de buitenlandse schepen in Belgische havens vertoont eenzelfde beeld.

In Zeebrugge en Nieuwpoort zijn er markante dalingen (-10,5 % en -28,3 %) ten opzichte van een verdubbeling in Oostende. De verklaring hiervoor dient te worden gezocht bij Belgische eigenaars die onder buitenlandse vlag varen en buitenlandse quota opvisen maar deze vis in eigen land (in dit geval Oostende) komen lossen.

De aanvoer door Belgische vissersvaartuigen in buitenlandse havens wordt voorlopig geraamd op ongeveer 8.000 ton ter waarde van

1 miljard fr. Dit betekent een stijging van de aanvoerhoeveelheid met 14,3 %. De waarde van de Belgische visaanvoer in het buitenland ligt 28,2 % hoger dan in 1997. Hieruit kan worden afgeleid dat de gemiddelde prijzen in het buitenland met 12,2 % zijn gestegen. Uit onderzoek door WES gevoerd in 1998 is gebleken dat Belgische schepen in eerste instantie vis aanvoeren in het buitenland omwille van ligging van de visgronden nabij vreemde havens. Zo kan men besparen op het aantal visdagen en is de vis die wordt aangeland verser. Op de tweede plaats werd de soms hogere prijsvorming in het buitenland aangehaald als reden om in het buitenland te verkopen. Als laatste verklaringsfactor voor de gestegen aanvoer van Belgische schepen in het buitenland worden de Belgische vissersvaartuigen aangehaald die in handen zijn van buitenlandse eigenaars en die hun vis veelal in het buitenland lossen.

In 1998 werden binnen het 'Communautair programma voor de sector visserij/aquacultuur en verwerking/afzet, 1994-1999' (Verordening 2468/98, voorheen

Patrick Vanherpe & Partners bvba

- ADVIES IN RISICOBEBEERSING VOOR KMO
- RISICOBEBEER VOOR KMO EN PARTICULIEREN
- ADVIES BIJ SCHADEREGELING

Jan Breydellaan 26

8500 Kortrijk, Tel. (056)22 08 72

Fax: (056)22 95 14

E-mail: vanherpe.partners@innet.be

3699/93) in totaal 12 projecten ingediend. Tien projecten daarvan situeren zich in de provincie West-Vlaanderen. De betoelaging vanuit het Financieringsinstrument voor de Oriëntatie van de Visserij (FIOV) geschiedde reeds voor één project dat betrekking heeft op de nieuwbouw van een vissersvaartuig. Het investeringsbedrag beliep 138 miljoen fr.en in totaal werd voor 400.446 ECU aan FIOV-steun toegekend.

Voor de overige projecten wordt de formele betoelaging verwacht begin 1999. Met een project dat de modernisering van een vissersvaartuig op het oog heeft, zal in totaal een investeringsbedrag van 36,7 miljoen fr.gemoeid zijn. De resterende acht projecten zullen hun toepassing vinden in de verwerking en/of afzet van visserijproducten en daarvan belooft het investeringsbedrag ongeveer 196,8 miljoen fr.

Verloop van het toeristische seizoen 1998

Het niveau van de West-Vlaamse economie wordt eveneens bepaald door de toeristische activiteit in de regio. Schommelingen in de toeristische activiteit hebben een duidelijke weerslag op de welvaart in West-Vlaanderen. Om de schommelingen in de toeristische activiteit te meten creëerde de GOM - West-Vlaanderen een maatstaf. Deze maatstaf noemen wij de toeristische index van West-Vlaanderen. Principieel registreert deze index een procentuele stijging of daling van de toeristische activiteit tijdens een bepaalde maand in vergelijking met dezelfde maand van het vorige jaar.

Tabel 10

Evolutie van het toeristisch seizoen 1998 ten opzichte van het toeristisch seizoen 1997, per maand

Maand	Evolutie 1998-1997
Mei	+1,7 %
Juni	+4,2 %
Voorseizoen	+2,5 %
Juli	-0,4 %
Augustus	+0,9 %
September	+0,5 %
Seizoen	+1,0 %

De index wordt opgemaakt in de periode mei tot en met september en wordt berekend voor de Kust, Brugge, het Achterland en West-Vlaanderen in zijn totaliteit.

Deze index werd reeds ontwikkeld in het begin van de jaren zestig en sindsdien verfijnd en aangepast aan de noden van de moderne economie. Deze permanente registratie laat toe om het niveau van toeristische activiteit over meer dan 30 jaar te volgen.

De index van het toeristisch seizoen 1998 in vergelijking met 1997 wijst op een toename van de toeristische activiteit met 1 %. Onder de vorm van een indexgegeven drukken we dit uit als indexniveau gelijk aan 101. Ten opzichte van het basisjaar 1965 bedraagt de globale index 130,5. Dit betekent een toename van de toeristische activiteit met 30,5 % sedert 1965.

Figuur 9 illustreert deze evolutie. Uit deze figuur blijkt eveneens dat het maximum van de toeristische activiteit gemeten werd in 1991 met een hoogte van 140,2. Tussen 1991 en 1996 kende de toeristische activiteit een zodanige daling in zoverre

dat de activiteit in 1996 slechts het niveau haalde van 1985.

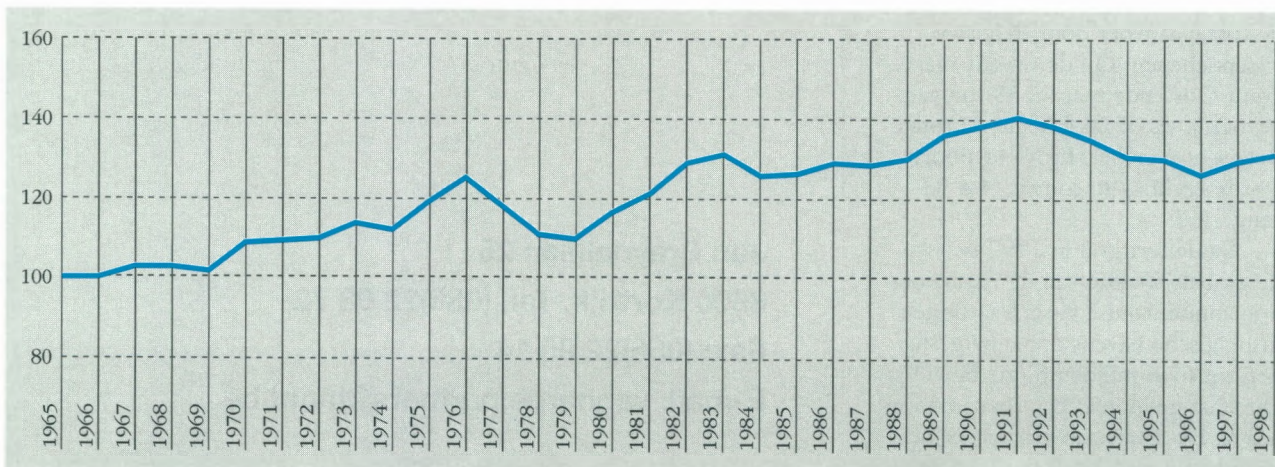
In de twee volgende jaren, namelijk 1997 en 1998, zorgde het toeristisch gebeuren voor een positieve opleving in de provincie en realiseerde daarmee een opwaartse trend in de indexberekening.

Tabel 10 schetst de maandelijkse evolutie van de index. Het globale voorseizoen, augustus en september realiseren positieve resultaten gaande van 0,5 % tot 4,2 % stijging van de toeristische activiteit. Juli kent een lichte terugval van 0,4 %. In vergelijking met 1997 boekte de maand juni de grootste stijging van toeristische activiteit, namelijk +4,2 %.

Zoals hoger vermeld wordt West-Vlaanderen opgesplitst in drie toeristische zones, namelijk de Kust, Brugge en het Achterland. Deze drie zones realiseren alle positieve trends in het toeristisch gebeuren. Aan de Kust steeg de toeristische activiteit met 0,3 %. In Brugge nam het toerisme sterk toe met 6 % in vergelijking met 1997 terwijl het Achterland 1,8 % stijging realiseerde.

Figuur 9

Het verloop van de toeristische index op het niveau West-Vlaanderen 1965-1998, 1965 = 100

Tabel 11

Evolutie van het toeristisch seizoen 1998 ten opzichte van het toeristisch seizoen 1997, per hoofdklasse

Hoofdklasse	Evolutie 1998-1997
Toeristische activiteit Kust	
Overnachtingen	-1.3 %
Verkeersdrukte	+3.6 %
Handelsactiviteit	+1.2 %
Ontspanning en recreatie	-2.5 %
Openbare nutsvoorzieningen	-0.7 %
Totaal Kust	+0.3 %
Toeristische activiteit Brugge	
Overnachtingen	+6.2 %
Recreatie	+5.8 %
Totaal Brugge	+6.0 %
Toeristische activiteit Achterland	
Overnachtingen	+0.2 %
Recreatie	+3.4 %
Totaal Achterland	+1.8 %
Totaal toeristische activiteit West-Vlaanderen	+1.0 %

Binnen elke toeristische zone kunnen we verschillende meetposten onderscheiden. Tabel 11 geeft de procentuele evolutie per hoofdklasse van de index.

Tabel 11 toont aan dat, binnen de rubriek 'Kust', de verkeersdrukte stijgt met 3,6 % en de handelsactiviteit met 1,2 %. Bovendien treden er kleine dalingen op bij de overnachtingen (-1,3 %), ontspanning en recreatie (-2,5 %) en bij de openbare nutsvoorzieningen (-0,7 %).

In Brugge zijn zowel de overnachtingen als de recreatiesector positief geëvolueerd met respectievelijk +6,2 % en +5,8 % stijging. Het Achterland realiseert een groei van de recreatievoorzieningen met +3,4% en een status-quo op vlak van de overnachtingen (+0,2 %).

De economische impact van de evolutie van de overnachtingen aan de Kust op de globale toeristische sector is dermate groot dat ze voor een groot gedeelte de resultaten van de overige meetposten beïnvloedt. De maanden mei tot september geven negatieve trends voor de verschillende logiessectoren. De overnachtingen in de hotelsector gingen zeer licht achteruit met 0,2 %. Het appartementstoerisme realiseerde 1 % minder overnachtingen terwijl de losse trekkersstand-

plaatsen van campings en het sociaal toerisme respectievelijk 5,5 % en 2,6 % minder overnachtingen realiseerden. Deze negatievere berichtgeving willen we toch afzwakken door mee te delen dat op jaarniveau zowel het hoteltoerisme als het appartementstoerisme het jaar 1998 afgesloten hebben met positieve resultaten. Vooral voor het appartementstoerisme is dit positieve berichtgeving omdat zij voor het eerst, sedert verschillende jaren, de daling in de overnachtingen kon ombuigen naar een positieve trend.

VORMINGSINSTITUUT
VOOR KMO
WEST-VLAANDEREN

Erkend VIZO-centrum

Resultaatgerichte taalopleidingen
voor professionele doeleinden

U zoekt een taaltraining op maat voor uw bedrijf of voor uzelf?

Geen probleem.

Het vormingsinstituut biedt u een professionele oplossing.

Individuele & bedrijfsinterne taaltraining op maat

Frans, Engels, Duits, Spaans, Italiaans, Nederlands, Arabisch, Hongaars, Japans, Grieks, Pools, Portugees, Russisch, Tsjechisch, Zweeds

Wij geven u graag taaladvies op maat van uw onderneming.

Vormingsinstituut voor KMO

Brugge: Spoorwegstraat 14,
8200 Brugge, tel. (050)40.30.60

Ieper: Rijselsestraat 33,
8900 Ieper, tel. (057)20 12 27

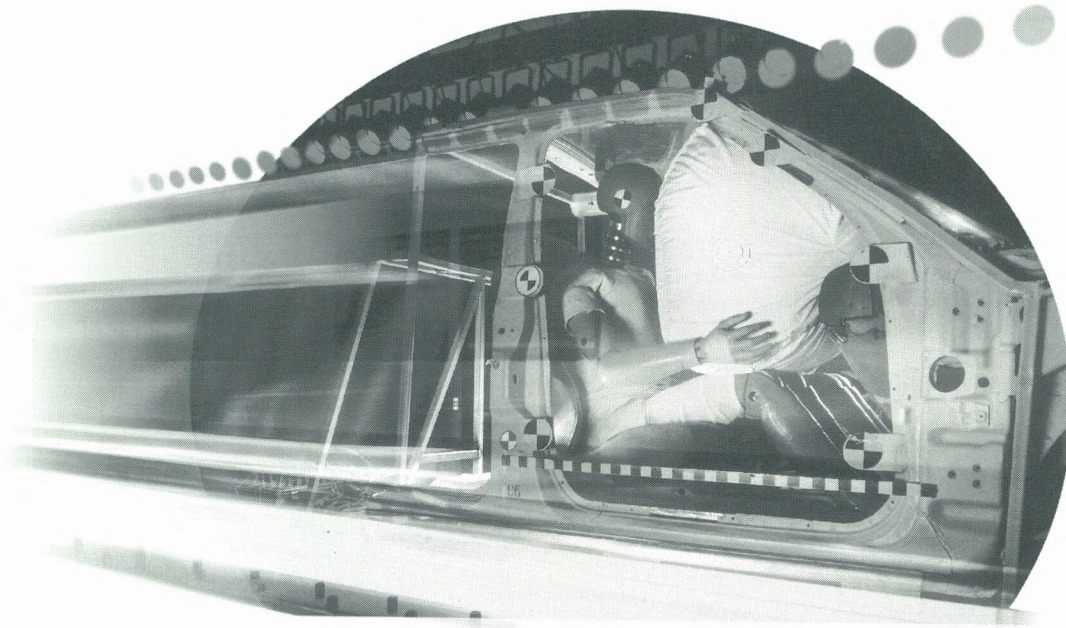
Kortrijk: Doorniksesteenweg 220,
8500 Kortrijk, tel. (056)26 02 00

Oostende: Gen. Jungbluthlaan 2,
8400 Oostende, tel. (059)70 67 37

Roeselare:
Oostnieuwkerkesteenweg 111,
8800 Roeselare, tel. (051)21 05 76

Veurne: Sint-Idesbaldusstraat 2,
8630 Veurne, tel. (058)31 18 90

BEKAERT STAALDRAAD

TELKENS ALS JE LEVEN ERVAN AFHANGT

Het luchtkussen of de "airbag" die de autopassagiers beschermt bij een fatale klap is uiteraard een zaak van levensbelang. Rond het ontstekingsmechanisme van de "airbag" is een filter gebouwd, gemaakt uit zeer dunne staalvezels. Deze staalvezel-filter staat mede borg voor de perfecte en veilige werking van de "airbag". Een staaltje van Bekaerts leiderschap in kwaliteit en technologie. Bekaert staaldraad is zeer opvallend aanwezig zoals in afrasteringen, maar meestal verborgen en toch van vitaal belang zoals staalkoord voor de versterking van radiaalbanden, wapening van pijpleidingen in zee, gebruik in computers of in kritische filtratieprocessen... De 16.000 medewerkers van de Bekaertgroep uit meer dan 50 productiecentra in 18 landen en uit de vele verkoopkantoren geven in de wereld van staaldraad de toon aan en staan borg voor kwaliteit en betrouwbaarheid.

 BEKAERT

W E K N O W H O W

Werkloosheid en grensarbeid

Werkloosheid

De Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA) en de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) splitsen de werklozen op in verschillende categorieën : de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen, de jongeren in wachttijd, de vrij ingeschreven niet-werkende werkzoekenden en de andere verplicht ingeschreven niet-werkende werkzoekenden. Deze categorieën vormen samen de groep van de niet-werkende werkzoekenden, zoals gedefinieerd door de EU. Hierbij tellen we nog de oudere niet meer werkzoekende werklozen. Dit zijn

de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen van minstens 50 jaar die in de loop van de twee jaar voorafgaand aan hun aanvraag, minstens 312 uitkeringen als volledig werkloze hebben genoten en die, op hun vraag, vrijgesteld zijn van inschrijving als werkzoekende, zonder het recht op werkloosheidsuitkeringen te verliezen.

Tabel 12 toont het jaargemiddelde van de werkloosheid in 1997 en 1998. In 1998 telde West-Vlaanderen 46.110 werklozen. Ten opzichte van 1997 betekent dit een daling met 2.804 personen of 5,7 %. In het Vlaamse Gewest daalde de werkloosheid met 17.354 personen. Het Rijk telde in 1998 nog 671.480 werklozen. Dit is een daling met 12.409 personen

In 1998 telde West-Vlaanderen 46.110 werklozen. Ten opzichte van 1997 betekent dit een daling met 2.804 personen of 5,7 procent.

(-1,8 %). De procentuele daling van de werkloosheid in het Rijk is dus veel kleiner dan in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest.

De West-Vlaamse arrondissementen kennen allemaal een daling van het aantal werklozen. De daling is, zowel in absolute aantallen als in procenten, het grootst in het arrondissement Kortrijk. Hier waren in 1998 bijna 1.000 mensen minder werkloos dan een jaar voordien.

Tabel 12
Evolutie van de werkloosheid in West-Vlaanderen per arrondissement ^(a), jaargemiddelde 1997-1998

Arrondissement	Mannen			Vrouwen			Totaal		
	1997	1998	% evol.	1997	1998	% evol.	1997	1998	% evol.
Brugge	5.688	5.320	-6,5	7.081	6.865	-3,1	12.769	12.185	-4,6
Diksmuide	722	709	-1,8	983	935	-4,9	1.705	1.644	-3,6
Ieper	1.657	1.574	-5,0	2.839	2.630	-7,4	4.496	4.204	-6,5
Kortrijk	4.464	4.154	-6,9	7.359	6.675	-9,3	11.823	10.829	-8,4
Oostende	3.734	3.635	-2,7	4.011	3.818	-4,8	7.745	7.453	-3,8
Roeselare	1.956	1.854	-5,2	3.253	3.050	-6,2	5.209	4.904	-5,9
Tielt	1.012	968	-4,3	1.769	1.622	-8,3	2.781	2.590	-6,9
Veurne	1.070	1.048	-2,1	1.316	1.253	-4,8	2.386	2.301	-3,6
West-Vlaanderen	20.303	19.262	-5,1	28.611	26.848	-6,2	48.914	46.110	-5,7
Kustarrondissementen	10.492	10.003	-4,7	12.408	11.936	-3,8	22.900	21.939	-4,2
Overig West-Vlaanderen	9.811	9.259	-5,6	16.203	14.912	-8,0	26.014	24.171	-7,1
Westhoek	3.449	3.331	-3,4	5.138	4.818	-6,2	8.587	8.149	-5,1
Vlaams Gewest	132.495	126.594	-4,5	173.270	161.817	-6,6	305.765	288.411	-5,7
Rijk	315.419	310.639	-1,5	368.470	360.841	-2,1	683.889	671.480	-1,8

(a) EU-definitie, inclusief oudere werklozen.
BRON : RVA.

De procentuele daling bedraagt 8,4 %. Het arrondissement Tielt kent de tweede grootste procentuele daling van de werkloosheid, namelijk 6,9 %. In het arrondissement Ieper daalt de werkloosheid met 6,5 %, in het arrondissement Roeselare met 5,9 %. Het arrondissement Brugge telde 584 werklozen minder dan vorig jaar (-4,6 %). De arrondissementen Oostende (-3,8 %), Diksmuide (-3,6 %) en Veurne (-3,6 %) kenden de kleinste procentuele daling van de werkloosheid. De daling van de werkloosheid in deze drie arrondissementen is kleiner dan in het Vlaamse Gewest, maar is wel groter dan in het Rijk.

De verdeling van de werkloosheid naar geslacht toont aan dat momenteel in West-Vlaanderen 58 % van de werklozen vrouwen zijn, tegenover 42 % mannen. Van de West-Vlaamse arrondissementen kennen Tielt, Ieper, Kortrijk en Roeselare een aandeel van de vrouwen in de werkloosheid dat hoger ligt dan 60 %. De verklaring voor dit hoog aandeel is onder andere te vinden in de structuur van de bezoldigde werkgelegenheid in

deze arrondissementen, meer bepaald in het groot aandeel van de industriële tewerkstelling - met sectoren die typische mannensectoren zijn - en het relatief klein aandeel van de dienstensector, die relatief meer vrouwen tewerkstelt dan de industrie.

In het Vlaamse Gewest en het Rijk ligt het aandeel van de vrouwen in de werkloosheid lager dan in West-Vlaanderen.

In het Vlaamse Gewest is 56 % van de werklozen van het vrouwelijk geslacht, in het Rijk 54 %. Als men weet dat de verhouding tussen de mannelijke en de vrouwelijke beroepsbevolking ongeveer 60/40 bedraagt, kunnen we besluiten dat de vrouwen, zowel in West-Vlaanderen als in het Vlaamse Gewest en het Rijk, duidelijk oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheid.

Met uitzondering van het arrondissement Brugge, is de procentuele daling van de werkloosheid, in alle West-Vlaamse arrondissementen en ook in het Vlaamse Gewest en het Rijk, wel groter bij de vrouwen dan bij de mannen. De daling van

de werkloosheid in West-Vlaanderen bedraagt 5,1 % bij de mannen, tegenover 6,2 % bij de vrouwen. In het Vlaamse Gewest bedraagt de daling bij de mannen 4,5 % en bij de vrouwen 6,6 %. In het Rijk daalt de mannelijke werkloosheid met 1,5 % en de vrouwelijke met 2,1 %.

Tabel 13 geeft de werkloosheidsdruk weer voor 1997 en 1998.

Deze maatstaf definiëren we als de verhouding van de totale werkloosheid (EU-definitie + ouderen) tot de bevolking op beroepsactieve leeftijd. De beroepsactieve leeftijd bedraagt 20 tot en met 64 jaar voor de mannen en 20 tot en met 59 jaar voor de vrouwen.

In West-Vlaanderen is de werkloosheidsdruk tussen 1997 en 1998 gedaald van 7,7 % tot 7,3 %.

De werkloosheidsdruk ligt in West-Vlaanderen aanzienlijk lager dan in het Vlaamse Gewest en het Rijk.

In 1998 bedroeg de werkloosheidsdruk in het Vlaamse Gewest 8,5 % en in het Rijk 11,6 %. West-Vlaanderen kent dus een relatief lage werkloosheidsdruk. Alle West-Vlaamse arrondissementen kenden bovendien tussen 1997 en 1998

Tabel 13

Evolutie van de werkloosheidsdruk in West-Vlaanderen per arrondissement (in %) ^(a), jaargemiddelde 1997-1998

Arrondissement	Aantal mannelijke werklozen per 100 mannen van 20 tot en met 64 jaar		Aantal vrouwelijke werklozen per 100 vrouwen van 20 tot en met 59 jaar		Aantal werklozen per 100 mannen van 20 tot en met 64 jaar en per 100 vrouwen van 20 tot en met 59 jaar	
	1997	1998	1997	1998	1997	1998
Brugge	7,0	6,5	9,8	9,5	8,3	7,9
Diksmuide	5,1	5,0	8,2	7,8	6,5	6,3
Ieper	5,4	5,1	10,8	10,0	7,9	7,4
Kortrijk	5,3	4,9	10,0	9,1	7,5	6,9
Oostende	8,8	8,7	10,9	10,4	9,8	9,5
Roeselare	4,6	4,4	8,9	8,3	6,6	6,2
Tielt	3,8	3,7	7,8	7,2	5,7	5,3
Veurne	6,7	6,6	9,4	8,9	7,9	7,7
West-Vlaanderen	6,0	5,7	9,7	9,1	7,7	7,3
Kustarrondissementen	7,5	7,2	10,1	9,7	8,7	8,4
Overig West-Vlaanderen	4,9	4,7	9,5	8,7	7,0	6,5
Westhoek	5,7	5,5	9,8	9,2	7,6	7,2
Vlaams Gewest	7,3	7,0	10,9	10,1	9,0	8,5
Rijk	10,3	10,2	13,4	13,1	11,8	11,6

(a) EU-definitie, inclusief oudere werklozen.

BRON : RVA

Tabel 14

Evolutie van het aandeel van de jeugdwerkloosheid in de totale werkloosheid in West-Vlaanderen, verdeling volgens arrondissement (in %)^(a), jaargemiddelde 1997-1998

Arrondissement	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	1997	1998	1997	1998	1997	1998
Brugge	28,2	27,3	22,2	20,7	24,7	23,3
Diksmuide	27,4	28,0	25,3	25,2	26,0	26,2
Ieper	31,4	33,3	23,9	24,7	26,4	27,5
Kortrijk	30,6	30,0	23,8	23,5	26,1	25,8
Oostende	25,1	25,6	22,4	21,3	23,6	23,2
Roeselare	30,7	32,4	24,0	24,0	26,2	26,8
Tielt	28,1	28,0	23,8	22,8	25,1	24,4
Veurne	22,4	24,9	22,2	22,6	22,2	23,6
West-Vlaanderen	28,2	28,3	23,2	22,6	25,1	24,7
Kustarrondissementen	26,5	26,4	22,3	21,1	24,1	23,3
Overig West-Vlaanderen	30,3	30,7	23,9	23,9	26,1	26,2
Westhoek	27,6	29,4	23,7	24,2	25,1	26,1
Vlaamse Gewest	27,7	27,7	22,2	22,1	24,4	24,4
Het Rijk	25,9	25,8	23,2	23,0	24,4	24,3

a EU-definitie.

BRON : RVA.

een daling van deze werkloosheidsdruk. Tussen de West-Vlaamse arrondissementen zijn er echter nog grote verschillen waar te nemen wat de hoogte van de werkloosheidsdruk betreft. De werkloosheidsdruk blijkt hoger te liggen in de kustarrondissementen (8,4 %) dan in de rest van West-Vlaanderen (6,5 %). De druk ligt het laagst in het arrondissement Tielt en bedraagt slechts 5,3 %. In het arrondissement Oostende ligt de werkloosheidsdruk (9,5 %) het hoogst. Het arrondissement Oostende is het enige arrondissement waar de werkloosheidsdruk boven het percentage van het Vlaamse Gewest ligt.

De opsplitsing naar geslacht toont een hogere werkloosheidsdruk bij de vrouwen dan bij de mannen. In West-Vlaanderen ligt de druk op 5,7 % bij de mannen en op 9,1 % bij de vrouwen. Deze percentages liggen ruim onder de cijfers voor het Vlaamse Gewest en het Rijk.

Tabel 14 toont de evolutie van het aandeel van de jeugdwerkloosheid in de totale werkloosheid. De werkloosheid werd hier berekend volgens de EU-definitie, dus exclusief de oudere werklozen. De jeugdwerkloosheid betreft de werklozen met een leeftijd beneden 25 jaar.

In 1998 had 24,7 % van de niet-werkende werkzoekenden in West-Vlaanderen een leeftijd beneden 25 jaar. Ten opzichte van 1997 is het aandeel van de jeugdwerkloos-

heid met 0,4 %-punt gedaald.

In het Vlaamse Gewest en het Rijk bedraagt het aandeel van de jeugdwerkloosheid 24,4 % respectievelijk 24,3 %. Hoewel het aandeel van

industriepark van nationaal belang met doorgangshallen

rechtstreeks aangesloten op de A 19 en het Franse autowegennet via de A 25

Info industriegrond

Stad Poperinge
Tel. 057/33.40.81
Fax 057/33.75.81

W.I.E.R.

Tel. 050/35.81.28
Fax 050/35.68.49

Info doorgangshallen

Stad Poperinge
Tel. 057/33.40.81
Fax 057/33.75.81

G.O.M. West-Vlaanderen

Tel. 050/35.81.31
Fax 050/36.31.86

de jeugdwerkloosheid nog iets hoger ligt in West-Vlaanderen, stellen we toch vast dat de verschillen met het Vlaamse Gewest en het Rijk kleiner worden. In 1996 lag het aandeel van de jeugdwerkloosheid in de totale werkloosheid nog 2 %-punt hoger in West-Vlaanderen vergeleken met het Vlaamse Gewest. In 1997 bedroeg dit verschil nog 0,7 %-punt. In 1998 is de kloof verder gedaald tot 0,3 %-punt.

De jeugdwerkloosheid is groter bij de mannen dan bij de vrouwen. Bij de mannen is 28,3 % van de werklozen in West-Vlaanderen jonger dan 25 jaar tegenover 22,6 % bij de vrouwen. Het aandeel van de jeugdwerkloosheid ligt bij de mannen het hoogst in het arrondissement Ieper (33,3 %) en is daar tussen 1997 en 1998 zelfs nog gestegen met 1,9 %-punt. Bij de vrouwen ligt het aandeel van de jeugdwerkloosheid het hoogst in het arrondissement Diksmuide (25,2 %).

Figuur 10 toont het aandeel van de werkloosheid, opgesplitst naar werkloosheidsduur, in de totale werkloosheid. We maken hier gebruik van de EU-definitie van het werkloosheidsbegrip (dus exclusief ouderen). De figuur toont dat in West-Vlaanderen in de loop van 1998 gemiddeld 53 % van de werklozen minder dan één jaar en 47 % langer dan één jaar of langdurig werkloos was. Bijna een derde van de werklozen in West-Vlaanderen is langer dan twee jaar werkloos.

Een opsplitsing naar geslacht toont dat het aandeel van de lang-

durige werkloosheid in de totale werkloosheid groter is bij de vrouwen (51 %) dan bij de mannen (40 %).

Tussen de West-Vlaamse arrondissementen stellen we aanzienlijke verschillen vast in het aandeel van de langdurige werkloosheid. In de arrondissementen Oostende en Brugge is het aandeel van de langdurige werkloosheid in de totale werkloosheid het grootst. De helft van alle werklozen in deze arrondissementen is meer dan één jaar werkloos tegenover 41 % in het arrondissement Veurne, het arrondissement met het laagste aandeel langdurig werklozen.

Grensarbeid

Grensarbeid van West-Vlaanderen naar Frankrijk

Op 30 juni 1998 waren er volgens het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV) 1.046 personen, woonachtig in West-Vlaanderen, werkzaam in Frankrijk. Het betreft 752 mannen (72 %) en 294 vrouwen (28 %). Tegenover vorig jaar is de grensarbeid van West-Vlaanderen naar Frankrijk constant gebleven. Er was een daling van 22 personen bij de mannen die gecompenseerd werd door een even grote toename bij de vrouwen.

De meeste West-Vlaamse grensarbeiders die tewerkgesteld zijn in

Frankrijk, zijn afkomstig uit de arrondissementen Kortrijk (507) en Ieper (321).

Grensarbeid van Frankrijk naar West-Vlaanderen

In 1998 kwamen er 2.114 personen, woonachtig in Frankrijk, naar West-Vlaanderen werken. Het betrof 1.769 mannen (84 %) en 345 vrouwen (16 %). In vergelijking met 1997 is de grensarbeid van Frankrijk naar West-Vlaanderen met 71 personen toegenomen. De helft van de grensarbeiders uit Frankrijk werkt in het arrondissement Kortrijk, 23 % werkt in het arrondissement Ieper en 16 % in het arrondissement Oostende.

De inkomende pendel van Frankrijk naar West-Vlaanderen is dus groter dan de uitgaande pendel.

Grensarbeid van West-Vlaanderen naar Nederland

Op 30 juni 1998 gingen 155 personen, woonachtig in West-Vlaanderen, naar Nederland werken. Een jaar voordien waren dat er nog 158. Van deze 155 grensarbeiders zijn er 124 (80 %) woonachtig in het arrondissement Brugge. In tegenstelling tot de pendel van West-Vlaanderen naar Frankrijk, bestaat de pendel naar Nederland uit meer vrouwen (57,4 %) dan mannen (42,6 %).

Grensarbeid van Nederland naar West-Vlaanderen

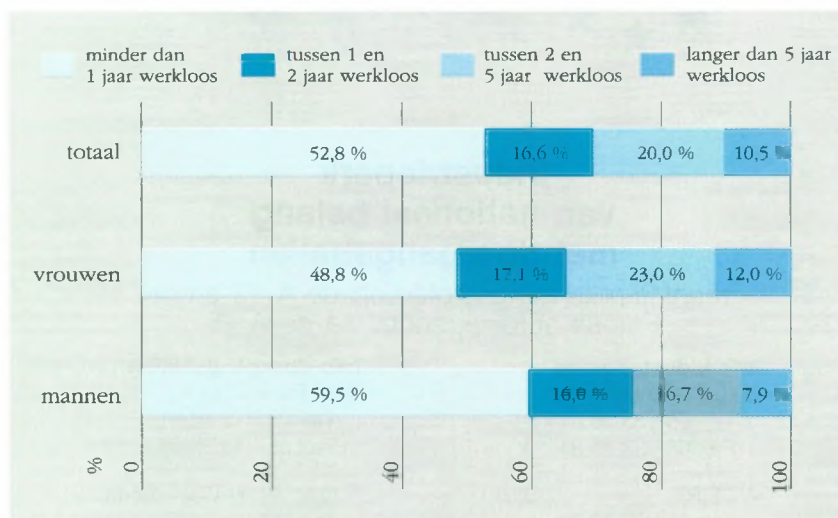
Op 30 juni 1998 waren er 249 personen, woonachtig in Nederland, werkzaam in West-Vlaanderen. Ten opzichte van het vorige jaar betekent dit een toename met 10 personen (4,2 %). Meer dan drie vierde van deze grensarbeiders zijn mannen.

Het grootste deel van de grensarbeiders (209 personen of 83,9 %) is tewerkgesteld in het arrondissement Brugge. Ongeveer 10 % gaat werken in het arrondissement Oostende.

De inkomende pendel van Nederland naar West-Vlaanderen is dus groter dan de uitgaande pendel.

Figuur 10

Aandeel van de werkloosheid, opgesplitst naar werkloosheidsduur, in de totale werkloosheid in West-Vlaanderen, jaargemiddelde 1998, in %

Bron: RVA
Verwerking: WES

Zeehavenverkeer en luchtvaart

De haven van Brugge-Zeebrugge

De haven van Zeebrugge deed het in 1998 bijzonder goed. De goederenoverslag bereikte een nieuw recordniveau van 33,3 miljoen ton. Dit is een stijging met 2,7 % of 876.000 ton in vergelijking met 1997. Vooral de trafieken van containers en van nieuwe wagens waren succesvol met een stijging van respectievelijk 19,8 % en 27,7 %.

Tabel 15 geeft de verdeling van de goederenoverslag over de diverse goederensoorten.

De haven behandelde voor het eerst meer dan een miljoen vrachtwagens. Niettemin kende de ro/ro-trafiek een lichte achteruitgang. Binnen de ro/ro-sector is de belangrijkste evolutie echter een significante verschuiving van de begeleide vracht ten voordele van de niet-begeleide vracht, een duidelijk resultaat van de concurrentie met de Kanaaltunnel.

De belangrijkste groei wordt genoteerd in de containertrafiek (9,1 miljoen ton, +19,8 %) en in de autotrafiek (770.558 eenheden, +27,7 %). Met het resultaat in het containersegment is Zeebrugge overigens de sterkst groeiende containerhaven in de range

Hamburg-Le Havre. De haven behandelde voor het eerst meer dan 500.000 containers, met name 530.347 of omgerekend in containereenheden 776.357 TEU. Daarnaast blijft ook de trafiek van nieuwe auto's vooruitgang boeken. Steeds meer autoproducenten en autobehandelaars maken van Zeebrugge hun centrale draaischijf en een uitbreiding van deze trafieken staat met onder meer de komst van Wallenius op de Noord-Atlantische route thans reeds vast.

Behalve een forse toename in de aanvoer van vaste bulk (+28,1 %), behielden de bulktrafieken in 1998 ongeveer hetzelfde niveau als in het voorgaande jaar. De achteruitgang in de overslag van stukgoed is te wijten aan de moeilijkheden in het segment van de fruittrafieken. Voor 1999 tekenen zich echter alvast gunstige vooruitzichten af dankzij de terugkeer van de fruitsappentrafiek en de komst van een nieuwe bananenlijn vanuit het Caraïbisch gebied.

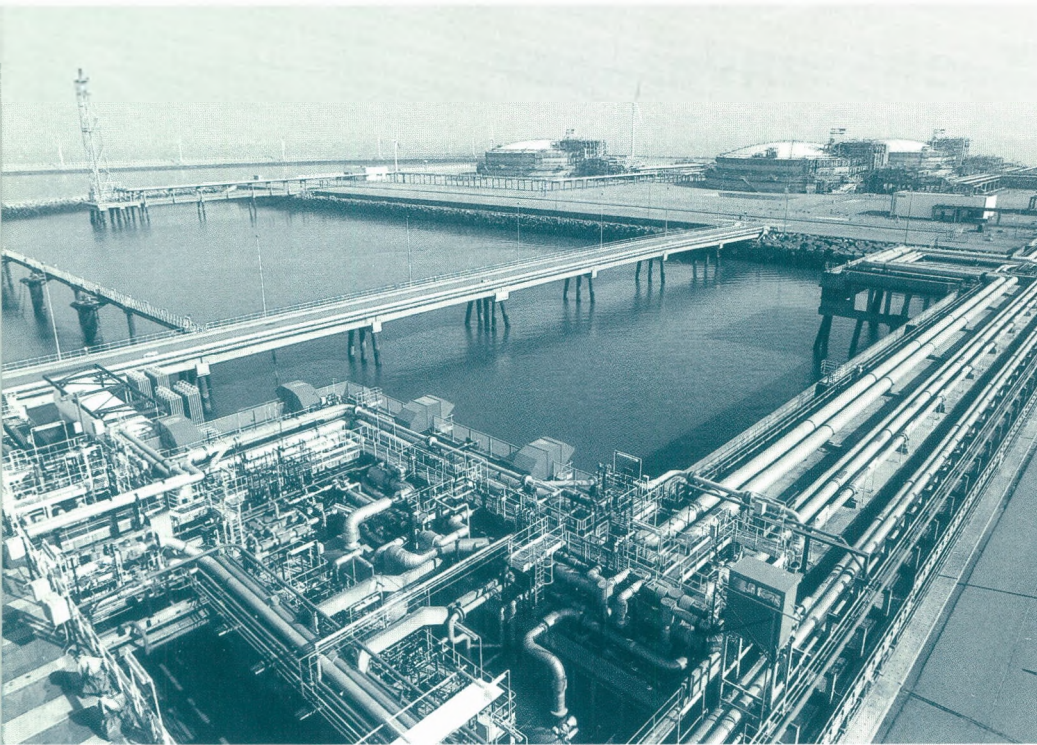
In het toeristisch verkeer tenslotte wordt de neerwaartse trend van de laatste jaren langzaam verdergezet. Het aantal passagiers in 1998 bedroeg 630.915 (-5,0 %) en het aantal toeristische voertuigen dat

De haven van Zeebrugge deed het in 1998 uitstekend. De goederenoverslag bereikte een nieuw recordniveau van 33,3 miljoen ton. De containertrafiek (+19,8%) en de autotrafiek(+27,7%) waren de sterkste groeiers.

Als gevolg van de verschuiving naar Dover als Britse aanloophaven en een vermindering van de ferry capaciteit liep het passagiersverkeer in de haven van Oostende in 1998 sterk terug. De roll-on/roll-off-activiteiten samen met de overslag van goederen steeg. De vrachtrafiek op de luchthaven van Oostende kende in 1998 een belangrijke inzinking als gevolg van een strikte toepassing van de Europese richtlijn 92/14 inzake de geluidsnormen voor vliegtuigen. Zowel het aantal vluchten als het aantal passagiers behielden een status-quo. Bij de luchthaven van Kortrijk-Wevelgem gingen zowel het aantal vliegtuigbewegingen als het aantal passagiers in 1998 licht achteruit. Wel steeg het aantal buitenlandse passagiersbewegingen met 17,9%.

Tabel 15
Goederenoverslag in de haven van Zeebrugge, 1997 en 1998 (goederen in ton)

	Aanvoer		Afvoer		Totaal	
	1998	1997	1998	1997	1998	1997
ro/ro	6.382.434	6.719.503	7.978.895	7.934.851	14.361.329	14.654.354
containers	4.018.892	3.290.618	5.129.096	4.345.408	9.147.988	7.636.026
stukgoed	357.125	480.546	247.661	337.994	604.786	818.540
vloeibare bulk	4.250.682	4.553.859	550.604	588.603	4.801.286	5.142.462
vaste bulk	3.421.533	3.417.420	946.513	738.960	4.368.046	4.156.380
Totaal	18.430.666	18.461.946	14.852.769	13.945.816	33.283.435	32.407.762

LNG - Terminal, Zeebrugge

werd overgezet bedroeg 64.163 (-7,1 %).

Enkele nieuw aangekondigde projecten in de distributiesfeer openen beloftevolle perspectieven voor toekomstige trafiekgroei te Zeebrugge :

Zo zal de Zweeds/Finse woud-productengroep StoraEnso haar Europees distributiecentrum in de Zeebrugse buitenhaven vestigen. Van bij de aanvang zal de trafiek 700.000 ton per jaar bedragen; op termijn gaat het om een jaar-

volume van 3,5 miljoen ton.

De keuze van Zeebrugge als Europees distributiecentrum past in de introductie van een revolutionair intermodaal transportconcept.

De Japanse bandenproducent Bridgestone/Firestone vestigde zijn Europees distributiecentrum in de Zeebrugse achterhaven.

In de eerste fase worden voornamelijk truckbanden behandeld en opgeslagen, zo'n half miljoen stuks per jaar. Dit project werd eind 1998 operationeel en is

de eerste vestiging in het Distripark.

In een 50/50 joint venture met World Port Services zal American Port Services 300 miljoen fr. investeren in een 26 ha groot autodistributiecentrum in de achterhaven van Zeebrugge. In dat bedrag is de vestiging van een Pre-Delivery-Inspection centre begrepen. De lokale goederenbehandelaar Sea-Ro Terminals zal voor de los- en laadactiviteiten instaan.

De haven van Oostende

Het jaar 1998 was het eerste volledige werkjaar van het Autonoom Gemeentelijk Havenbedrijf Oostende (AGHO). De resultaten van het jaar 1998 zijn te lezen in tabel 16. In dezelfde tabel wordt de vergelijking gemaakt met de periode maart-december van het jaar 1997. Het eerste werkjaar van het nieuwe havenbestuur startte immers op 1 maart 1997.

In 1998 boekte de haven van Oostende 1.150.000 passagiers, een daling van 23,1 % ten opzichte van 1997 (na omrekening tot een volledig werkjaar). Het aantal vervoerde wagens daalde met 18,1 % (eveneens na omrekening tot een volledig werkjaar) tot 208.216 en het aantal autobussen werd quasi tot nul herleid. Deze inzinking in het passagiersverkeer wijt het havenbestuur onder meer aan de verschuiving naar Dover als Britse aanloophaven en een vermindering van de ferry-capaciteit. Positief is echter dat de uitbating van het ferrygebeuren opnieuw winstgevend blijkt.

In de sector van de roll-on/roll-off werden 102.638 vrachtwagens in Oostende verscheept, waarvan ongeveer 60 % begeleide vrachtwagentrailers waren en 40 % niet-begeleide. Uitgedrukt als tonnage werden 2,4 miljoen ton goederen via truck vanuit Oostende verscheept. Het belangrijkste feit in 1998 was de overname van de Sally-vrachtdienst Oostende-Ramsgate door de Brits-Slovense rederij Transeuropa Shipping Lines en de Oostendse stouwerij Ostend Cargo Handling Services. Deze nieuwe rederij opereert met twee ro/ro-schepen tussen beide kanaalhavens en hoopt er vrij snel een derde aan toe te voegen.

Bij de overslag van andere goederen gaat het vooral om aanvoer, in het bijzonder van vaste

Tabel 16

Activiteiten van de haven van Oostende in 1998 en in de periode maart-december 1997

	1998	Maart-december 1997
Goederen		
• ro/ro-vracht (ton)	2.364.574	2.119.710
• andere goederen, inclusief toeristische wagens en bussen (ton)	1.573.010	1.101.288
Totaal (ton)	3.937.584	3.220.998
Ro/ro-vracht (eenheden)	102.638	92.846
Toeristisch verkeer		
• auto's (aantal)	208.218	211.781
• bussen (aantal)	29	448
• passagiers (aantal)	1.149.539	1.245.840

BRON : AGHO.

bulkgoederen. De belangrijkste aanvoer is deze van grind en zand : met 1.052.873 ton vertegenwoordigt deze trafiek ruim 75 % van de totale overslag van niet-ro/ro-vracht. Vloeibare bulk en uitgaande trafiek in het algemeen zijn verwaarloosbaar klein.

De luchthaven van Oostende-Middelkerke

Het jaar 1998 was voor de luchthaven van Oostende een jaar waarin de groei van de vrachtrafiek in belangrijke mate werd getroffen door de strikte toepassing van de Europese richtlijn 92/14 inzake de geluidsnormen voor vliegtuigen. Door selectiever tewerk te gaan in het aantrekken van cargo-vliegtuigen - 37 vliegtuigen type B707 en DC8 kregen vliegverbod op Oostende - werd de gestage groei van de vrachtrafiek zelfs omgebogen tot een belangrijke inzinking (zie tabel 17).

Zowel het aantal vluchten als het aantal passagiers behielden nagenoeg hetzelfde niveau als in 1997. Een daling met 1,4 % bracht het aantal passagiers in 1998 op een totaal van 124.385. Dit statusquo bevestigt overigens de ontwikkeling die de luchthaven van Oostende in 1997 kende als charterluchthaven. De vakantievluchten vanuit Oostende door de tour-

Tabel 17
Vliegtuigbewegingen, aantal passagiers en hoeveelheid vracht (in ton)
op de luchthaven van Oostende

Jaar	Vluchten	Passagiers	Vracht
1991	47.223	87.302	50.363
1995	37.554	80.532	81.514
1996	36.400	90.474	91.769
1997	42.474	126.196	105.699
1998	41.702	124.385	88.168

BRON : Luchthaven Promotie Oostende.

VOORUITDENKEN IS
U DE MIDDELEN
GEVEN OM NIEUWE
HORIZONTEN
TE VERKENNEN.

Als ondernemer bent u voortdurend op zoek naar kansen om uw bedrijf verder te ontwikkelen. Om een meerwaarde te creëren ten opzichte van de concurrentie. Kortom, om te **GROEIEN**. Daarbij is vooruitdenken van essentieel belang. Tijdig de trends met toekomstpotentieel opsporen. Overinvestering vermijden en de risico's van export evalueren. In een wereld waarin alles steeds sneller verandert, kunt u dat niet altijd alleen. U hebt een bank nodig die **VOORUITDENKT**. Die u informeert, adviseert en ondersteunt. De BBL verbindt zich daartoe. Door al haar kennis en kracht in te zetten om uw projecten te **BEGELEIDEN** en te doen slagen. Met adviezen en producten op maat van uw ambitie. De enige manier om de toekomst van uw bedrijf alle kansen te geven.

WIJ GEVEN DE TOEKOMST ALLE KANSEN

foto: Airport Kortrijk-Wevelgem

De luchthaven van Kortrijk-Wevelgem

operators NUR-groep, JetAir en Sunair kenden een blijvend succes.

De terugloop in de vrachtrafik was vrij belangrijk : -16,5 %. Niet alleen de toepassing van

de Europese richtlijn, maar ook de onzekere financiële marktsituatie in de GOS-staten en in het Verre Oosten, zorgden voor deze terugloop van de luchtvracht.

De luchthaven van Kortrijk-Wevelgem

De luchthaven van Kortrijk-Wevelgem deed het in 1998 iets minder goed dan in 1997. Zowel het aantal vliegtuigbewegingen als het aantal passagiers gingen licht achteruit.

Wat de vliegtuigbewegingen betreft, werd afgeklokt op een totaal van 55.496, een daling met 4,7 %. Deze achteruitgang komt volledig op rekening van de lokale (-7,1 %) en binnenlandse (-4,3 %) vluchten.

Het aantal professionele, hoofdzakelijk buitenlandse (zaken)vluchten, de doelgroep waar de luchthaven in essentie op mikt, steeg daarentegen met 4,4 % tot 5.037.

Voor de passagiersbewegingen lopen de resultaten parallel met deze van de vliegtuigbewegingen. In 1998 gebruikten 112.455 passagiers de luchthaven van Kortrijk-Wevelgem; dit is 3,6 % minder dan in 1997. Het verlies qua aantal passagiers situeert zich bij de lokale (-5,4 %) en de binnenlandse (-9,5 %) passagiersbewegingen. Het aantal buitenlandse passagiersbewegingen ging crop vooruit met 17,9 % naar een totaal van 17.038. Ruim de helft hiervan (61 %) betreft zakenlui.

CARL ADAMS NV

ERKEND SELECTIEBUREAU
SELECTIE, TRAINING EN ADVIES
VG. WS. 032

PERSONEELSRECRUTERING
ORGANISATIE & MANAGEMENT ADVIES

ARDOOISESTEENWEG 25, 8800 ROESELARE
TELEFOON: (051) 24 16 56 / 24 19 98
FAX (051) 24 02 06

Brusselle Enterprises nv

Westendelaan 1, 8620 Nieuwpoort
Tel. 058/23.25.13
Fax 058/23.05.76

Aanneming van draai-, frees-, slijp- en kotterwerk,
zowel conventioneel als op CNC-machines
Vol- en halfautomatisch lassen

Huisvesting, ruimtelijke ordening en infrastructuur

Huisvesting

De gegevens omtrent het aantal begonnen en vergunde woningen in woon- en niet-woongebouwen worden verstrekt door het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS). Bij het opmaken van dit overzicht waren gegevens beschikbaar tot en met de maand september 1998. Dit maakt een vergelijking mogelijk tussen 1997 en 1998 voor de periode januari-september. Pas als alle maandgegevens bekend zijn, zal een volledig beeld verkregen worden.

Tabel 18 geeft een overzicht van het aantal vergunde en begonnen woningen per arrondissement van West-Vlaanderen voor de eerste negen maanden van 1997 en 1998.

De tabel toont dat in de periode januari-september 1998 de bouw

van 4.660 woningen werd vergund in West-Vlaanderen. Ten opzichte van de periode januari-september 1997 is dit een daling met 1.039 woningen of 18,4%. In het Vlaamse Gewest en het Rijk was de relatieve daling kleiner: in het Vlaamse Gewest was er een afname met 12,2 %, in het Rijk met 13,3 %.

Enkel in het arrondissement Oostende was er een, zij het minime, toename van het aantal vergunde woningen (+0,9 %). In het arrondissement Tielt bleef het aantal nagenoeg constant. In de arrondissementen Diksmuide (-27,8 %), Roeselare (-29,2 %) en Veurne (-30,9 %) daalde het aantal vergunde woningen het sterkst.

In West-Vlaanderen werden in de eerste negen maanden van 1998 per 1.000 inwoners bouwvergunningen afgeleverd voor zes woningen.

In de eerste tien maanden van 1998 daalde het aantal vergunde woningen in onze provincie met 18,4% ten opzichte van eenzelfde periode in 1997. Inzake ruimtelijke ordening werden in 1998 voor twee van de zeven West-Vlaamse gewestplannen wijzigingen definitief vastgesteld. Het betreft de gewestplannen Roeselare-Tielt en Kortrijk. Voor een aantal gewestplannen werden bepaalde wijzigingen voorlopig vastgesteld. In 1998 werden in onze provincie verscheidene belangrijke infrastructuurwerken voltooid.

Dit is meer dan in het Vlaamse Gewest (3,5 per 1.000 inwoners) en dubbel zoveel als in het Rijk (3 per 1.000 inwoners). Vooral in

Tabel 18

Nieuw toegestane bouw en begonnen woningen, periode januari-september 1997-1998

Arrondissement	Vergunde woningen (al of niet in woongebouwen)			Begonnen woningen (al of niet in woongebouwen)			Aantal per 1.000 inwoners	
	1997	1998	Index	1997	1998	Index	Vergund	Begonnen
Brugge	1.354	1.091	80,6	1.005	918	91,3	4,1	3,4
Diksmuide	151	109	72,2	107	123	115,0	2,3	2,6
Ieper	329	261	79,3	226	245	108,4	2,5	2,3
Kortrijk	742	660	88,9	640	614	95,9	2,4	2,2
Oostende	870	878	100,9	477	767	160,8	6,2	5,4
Roeselare	730	517	70,8	581	343	59,0	3,7	2,5
Tielt	301	300	99,7	277	231	83,4	3,4	2,6
Veurne	1.222	844	69,1	647	601	92,9	15,1	10,7
Kustarrondissementen	3.446	2.813	81,6	2.129	2.286	107,4	6,0	4,9
Overig West-Vlaanderen	2.253	1.847	82,0	1.831	1.556	85,0	2,8	2,4
West-Vlaanderen	5.699	4.660	81,8	3.960	3.842	97,0	4,1	3,4
Vlaamse Gewest	23.497	20.631	87,8	17.811	18.780	105,4	3,5	3,2
Het Rijk	35.454	30.722	86,7	26.342	26.026	98,8	3,0	2,6

BRON : NIS.

Een nieuwe naam. Geen nieuwe bank!

WVB
West-Vlaamse Bank

De bank die onlosmakelijk verbonden is met zijn regio.

Een nieuwe naam maar geen nieuwe bank.

We bankieren sinds 1930 !

De geloofwaardige en gerenommeerde bron
voor al uw financiële zaken.

We bankieren sinds 1930

A. Willaertstraat 9
8000 Brugge
Tel. (050)44 59 00 • Fax. (050)33 57 24

H. Serruyslaan 34
8400 Oostende
Tel. (059)70 52 89

Rijselsestraat 7
8900 Ieper
Tel. (057)20 33 01

Markt 35
8700 Tielt
Tel. (051)40 23 76

Piers de Raveschootlaan 77
8300 Knokke-Heist
Tel. (050)60 37 01

Torhoutsestraat 21
8020 Ruddervoorde
Tel. (050)27 76 72

het arrondissement Veurne is dit aantal zeer groot. In dit arrondissement werd per 1.000 inwoners de bouw van 15,1 woningen vergund; de invloed van de Westkust is hier duidelijk aanwezig. Met uitzondering van het arrondissement Oostende (6,2 per 1.000 inwoners), is in alle andere arrondissementen van West-Vlaanderen deze verhouding lager dan het West-Vlaamse cijfer.

Het aantal begonnen woningen bedroeg in de eerste negen maanden van 1998 in West-Vlaanderen 3.842 eenheden. Dit is 118 woningen of 3 % minder in vergelijking met dezelfde periode van 1997. In het Vlaamse Gewest wordt een toename van 5,4 % vastgesteld. In het Rijk was er een kleine daling (-1,2 %).

In totaal zijn er drie arrondissementen van West-Vlaanderen waar er een stijging was in 1998 van het aantal begonnen woningen, namelijk Diksmuide (+15 %), Ieper (+8,4 %), maar vooral het arrondissement Oostende. In het arrondissement Oostende was er een toename met bijna 61 %. In de twee andere kustarrondissementen daalde het aantal begonnen woningen.

Het aantal begonnen woningen per 1.000 inwoners bedroeg in de periode januari-september 1998 in West-Vlaanderen 4,9 eenheden, wat duidelijk meer is dan in het Vlaamse Gewest (3,2 per 1.000 inwoners) en het Rijk (2,6 per 1.000 inwoners). Binnen West-Vlaanderen is het cijfer zeer hoog voor het arrondissement Veurne (10,7 begonnen woningen per 1.000 inwoners).

De activiteiten van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij namen in 1998 opnieuw toe, na een daling in 1997. In 1998 werden er 543 woningen goedgekeurd, waarvan 300 woningen betrekking hadden op nieuwbouw. In 1997 waren er in totaal 493 woningen waarvan 230 nieuwbouw.

In 1998 werd door de West-Vlaamse Intercommunale voor Huisvestingsbeleid circa 23,2 ha aangekocht. De verkopen bedroegen ongeveer 11,9 ha, gespreid over 208 kavels. De verkochte oppervlakte is kleiner dan in het voorgaande jaar. In 1997 werd 30 ha verkocht (385 kavels).

De intercommunale Leiedal kocht in 1998 circa 2,3 ha grond gelegen in woonzones aan en verkocht 22 kavels met een totale

oppervlakte van 1 ha. In 1997 verkocht de intercommunale 3,2 ha gespreid over 39 kavels.

Vanwege het Vlaamse Gewest kan een tegemoetkoming verkregen worden in de aflossing van een hypothecaire lening voor de bouw, koop of renovatie van een woning. Daarenboven zijn er specifieke verbeterings- of saneringspremies met het oog op het verhelpen van gebreken in verband met overbevolking of om de woning aan te passen aan de toestand van een gehandicapte of bejaarde bewoner. Tenslotte is er ook een huursubsidie of installatiepremie.

Tabel 19 geeft een overzicht van het aantal dossiers met tussenkomst in de aflossing van een hypothecaire lening in de voorbije twee jaar.

In 1998 zijn het aantal bouw-dossiers en kooppdossiers met tussenkomst in de leninglast zowel in het Vlaamse Gewest als in de provincie West-Vlaanderen gestegen ten opzichte van 1997. Wat de bouw-dossiers betreft, is het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest toegenomen van 28,0 % naar 28,5 %. De afname van de kooppdossiers was in absolute aantallen groter in West-Vlaanderen dan in het Vlaamse Gewest. Het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest voor wat de tegemoetkomingen voor koop betreft daalde van 20 % naar 12,7 %. De tegemoetkomingen voor renovatie zijn in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest gestegen in 1998 ten opzichte van 1997. In West-Vlaanderen was de relatieve toename groter, waardoor het aandeel van West-Vlaanderen in het Vlaamse Gewest toenam.

In West-Vlaanderen werden in 1998 zo'n 1.392 verbeterings- en aanpassingspremies toegekend, wat een aandeel van 22,9 % is in het Vlaamse Gewest.

Tenslotte bedroeg het aantal nieuw toegekende huursubsidies en installatiepremies 398 of 22,1 % van het aantal in het Vlaamse Gewest.

Ruimtelijke ordening

In 1998 werden voor twee van de zeven West-Vlaamse gewest-plannen wijzigingen definitief vastgesteld. Het betreft de gewestplannen Roeselare-Tielt en Kortrijk. In beide gevallen gaat het om wijzigingen die een breed gamma van bodembestemmingen betreffen,

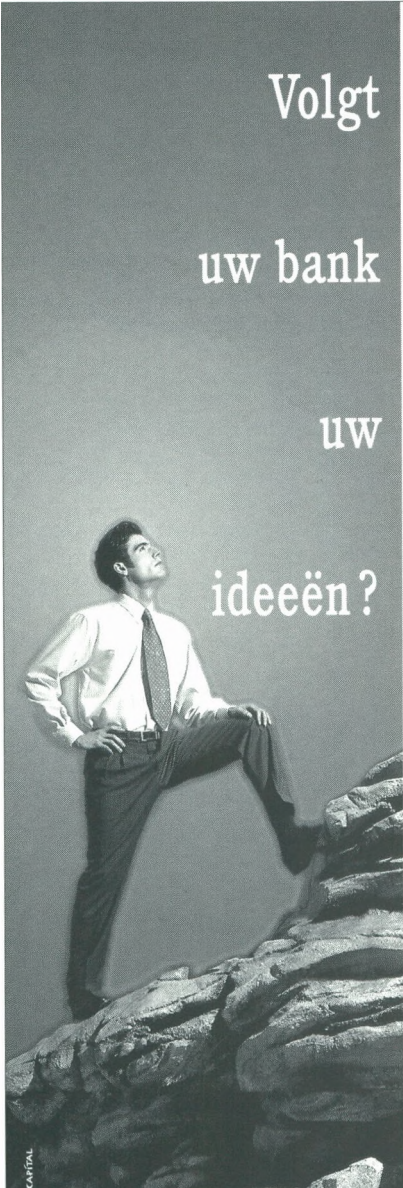
Tabel 19

Tussenkomst in de leninglast inzake bouw, aankoop en renovatie in 1997 en 1998, aantal dossiers

	Bouw	Koop	Renovatie
West-Vlaanderen			
1998	741	157	589
1997	749	264	549
Vershil	-8	-107	+40
Vlaamse Gewest			
1998	2.603	1.238	2.745
1997	2.676	1.319	2.667
Vershil	-73	-81	+78
Aandeel West-Vlaanderen			
1998	28,5%	12,7%	21,5%
1997	28,0%	20,0%	20,6%

BRON : Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Departement Leefmilieu en Infrastructuur, AROHM, afdeling woonbeleid.

Volgt
uw bank
uw
ideeën?

BUSINESS BANKING

BACOB wel.

U bent bedrijfsleider of zelfstandige, of u hebt een vrij beroep. En u wilt hogerop. Maar daarvoor hebt u goed advies nodig, vooral op het punt van financieel beheer. BACOB kan u helpen. Welke ideeën u ook koestert, met het gamma professionele diensten van BACOB gaat het vast de goede richting uit. We bieden correcte en stipte betalingen, elektronische verwerking van de verrichtingen, een vlotte kredietverlening en voordelige beleggingsformules. Vanaf nu hebt u alle troeven in handen om uw ideeën te realiseren. Vraag meteen meer informatie in het dichtstbijzijnde BACOB-kantoor.

Bank u wel

onder meer als antwoord op de vraag van de GOM - West-Vlaanderen naar bijkomende bedrijventerreinen en naar oplossingen voor een aantal bedrijven die niet op bedrijventerreinen gelegen zijn.

Nog in 1998 werden voor een aantal gewestplannen bepaalde wijzigingen voorlopig vastgesteld; na een openbaar onderzoek moet een definitieve vaststelling volgen. Deze voorlopige vaststellingen betreffen de gewestplannen Diksmuide-Torhout (de uitbreiding van het bedrijventerrein te Torhout) en Veurne-Westkust (herinrichten van de omgeving van de jachthaven van Nieuwpoort en bescherming van bepaalde duinen te Koksijde). Voor beide gewestplannen is onder tusschen in het begin van 1999 reeds de definitieve vaststelling gebeurd. Ook voor het gewestplan Brugge-Oostkust is in 1998 een wijziging voorlopig vastgesteld (herinrichten van het domein Merkenveld-Baesveld te Zedelgem).

Voor 1998 valt ook te verwijzen naar het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Dit plan voorziet onder meer dat de Vlaamse overheid de vier regionaalstedelijke gebieden zal afbakenen. Voor West-Vlaanderen gaat het om Brugge, Kortrijk, Oostende en Roeselare. Voor de afbakening van het regionaalstedelijk gebied Kortrijk heeft de Vlaamse overheid in 1998 een studiecopdracht gegeven

aan de tijdelijke vereniging Leiedal-WES-CIBE.

Zeehavens en kustverdediging

In de haven van Zeebrugge ging veel aandacht naar het moderniserings- en uitbreidingsprogramma van de Ocean Containerterminal Hessematie Zeebrugge (OCHZ). In 1998 stond de verlenging van de oostkaai van de terminal centraal in het uitbreidingsprogramma.

Eveneens in de voorhaven werden ten behoeve van de Zweeds-Finse woudproductengroep Stora in december de werken voor de bouw van kaaimuren in het Wielingendok en het Albert II dok toegewezen. De terreinen tussen beide dokken worden opgehoogd en van spoorweginfrastructuur voorzien.

In de achterhaven tenslotte worden terreinen opgehoogd en uitgerust voor de uitbreiding van het distributiekamp, dat met de inplanting van bandendistributeur Bridgestone een eerste klant kreeg en van de nieuwe autoterminal van World Port Services.

In de haven van Oostende krijgt voorlopig vooral de voorhaven aandacht, maar ook de achterhaven wordt aangepakt. De omvorming van het Zeewezendok tot een getijdendok werd voltooid. De kaaiverharding van het

Zeewezendok werd in 1998 aanbesteed en tegen april 1999 zouden de ro/ro-pontons moeten afgevoerd zijn. Ook de verlenging van de Diepwaterkaai werd in 1998 uitgevoerd. In het voorjaar 1999 zullen de verharding van de kaaiterreinen en de baggerwerken tot een diepte van 8 meter zijn uitgevoerd.

Vanaf 1999 starten de werken rond Plassendale 1: de bouw van een dok met kaaimuren, verbreding van het kanaal Oostende-Brugge met een nieuwe glooiing en ophoging van de terreinen. Het fluviaal dok werd in november 1998 aanbesteed.

Eind 1998 werd beslist dat Oostende tussen het zeeliedenmonument en het casino een zogenaamd groeistrand krijgt om de stad tegen overstromingen te beschermen. Voor deze zachte kustverdedigingswerken wordt een budget van 875 miljoen fr. voorzien.

Wegen

In 1998 werden in het zuiden van de provincie twee weggedeelten officieel in gebruik genomen.

De eerste realisatie is de sectie Kortrijk-Dottenijs van de A17 Brugge-Kortrijk-Dottenijs-Doornik. Met uitzondering van 2 km ter hoogte van Dottenijs (Henegouwen) was deze autosnelweg reeds volledig aangelegd in de periode 1977-1983. Door het ontbreken van deze 2 km kon de sectie tussen Kortrijk en Dottenijs (circa 7 km) evenwel niet bereden worden. Aan deze bizarre situatie is in 1998 een einde gekomen.

De tweede realisatie is de sectie van de N58 tussen de A19 te Geluwe en Komen. De N58 verloopt vanaf de A19 via Komen naar Armentières in Noord-Frankrijk. De weg werd ontworpen om de Waalse enclave Komen (via Vlaanderen) te verbinden met de rest van Wallonië. Tussen Komen en Armentières (circa 13 km) was de weg reeds eerder in gebruik genomen. Door het in gebruik nemen van de sectie A19-Komen is ook deze weg uiteindelijk helemaal functioneel. Belangrijk is dat, mede dankzij de aanhoudende inspanningen van de GOM - West-Vlaanderen, tegelijk met de N58, ook de hierop aansluitende westelijke omleiding van Menen werd aangelegd.

Jan Vernieuwe, Brugge

Een aantal belangrijke werken waren in 1998 in uitvoering. Het gaat onder meer om de N382 tussen Waregem en Wielsbeke waardoor de doortocht van Sint-Eloois-Vijve, Sint-Baafs-Vijve en Wielsbeke zal ontlast worden.

Een tweede werk in uitvoering is de herinrichting van het kruispunt van de N31 (expresweg) met de N371 (Brugge-Blankenberge) ter hoogte van de Blauwe Toren te Brugge/Zuinkerke. Dit project is onderdeel van de geplande verbinding Blauwe Toren-achterhaven Zeebrugge-Westkapelle met te Westkapelle de aansluiting op de expresweg N49 Antwerpen-Westkapelle. Hierdoor zal de haven van Zeebrugge een vlotte verbinding krijgen met de (tot autosnelweg om te bouwen) N49 naar Antwerpen.

Een derde te vermelden project is de aanleg van de verbinding tussen het eindpunt van de A10 te Oostende (Kennedy-rondpunt) en De Bolle bij de zeehaven. Hierdoor zal de haven direct aangesloten worden op het autosnelwegennet en zal het stadscentrum van Oostende ontlast worden van havenverkeer en ook van het doorgaand verkeer dat zich evenwijdig aan de kustlijn beweegt. De verbinding van het Kennedy-rondpunt met De Bolle is immers het sluitstuk van de ring om Oostende (R31). De werken begonnen in september 1998. In het voorjaar 1999 worden zowel de wegeniswerken als de bouw van de tunnel onder de spoorwegen aangepakt. Het einde van dit project is voor medio 2001 gepland.

Projecten waaraan in 1998 niet verder werd gewerkt maar waarvan de voltooiing toch in de eerste jaren wordt verwacht zijn : de aanleg van de sectie Kuurne-Harelbeke van de N36 Roeselare-E17, de voltooiing van de ringen van Roeselare (R32) en van Torhout (R34), tevens aansluitingen op de A17 aldaar, de voltooiing van de ring R35 om Waregem en van de zuiderring om Ieper.

Waterwegen

Inzake waterwegen ging in 1998 de aandacht vooral naar het verder zetten van de modernisering van de Leie in de doortocht van Kortrijk. Deze doortocht is sinds vele jaren een flessenhals tussen de reeds eerder aangepaste panden

stroomafwaarts Kortrijk en de grotendeels aangepaste panden stroomopwaarts deze stad. De vaststelling van bodemvervuiling in het tracé van de werken (en dus het oplossen van de problemen omtrent sanering) dreigt de werken te vertragen. De werken zullen niet in 2003 voltooid zijn zoals oorspronkelijk geprogrammeerd maar ten vroegste in 2007/2008. Belangrijk is het feit dat de verbinding van het Vlaamse waterwegennet met dit van het Bekken van Parijs (Seine) steeds meer gezien wordt via de Leie in plaats van via de Schelde.

Een tweede project is de afwerking van de nieuwe sluis op het kanaal Kortrijk-Bossuit te Zwevegem. Dit kanaal verbindt de Leie met de Schelde. De werken aan deze sluis zijn in 1990 stilgelegd en pas in 1997 terug opgestart. Naar verwachting wordt deze realisatie eind 1999, begin 2000, voltooid. Hierdoor zal het grootste deel van het kanaal bevaarbaar zijn voor schepen van 1.350 ton; in de doortocht van Kortrijk blijft er voorsnog een flessenhals (circa 1 km; op 300 ton) bestaan. Het in gebruik nemen van de sluis heeft niet enkel belang voor de scheepvaart maar is ook van betekenis voor de toevoer van kanaalwater naar het drinkwaterproductiecentrum te Harelbeke.

Om goederenvervoer via de waterweg te bevorderen heeft de Vlaamse overheid in 1998 aanbestedingen uitgeschreven voor de bouw van een kaaimuur langs de Leie (te Sint-Baafs-Vijve) en van twee kaaimuren langs het kanaal Kortrijk-Bossuit (te Harelbeke). Het gaat telkens om constructies van circa 120 m lengte. Zolang de overbezetting van het sas te Evergem op de Gentse ringvaart niet wordt aangepakt door de bouw van een tweede sluis, blijven West- en Oost-Vlaanderen verstoken van nochtans spreekwoordelijke "vlotte" binnenvaartverbindingen.

Ondertussen is op het kanaal Gent-Brugge de bouw van de nieuwe stuwsluis ter hoogte van Beernem beëindigd. De bedoeling van dit kunstwerk is het beschermen van het Brugse tegen overstromingen.

Tenslotte mag de aandacht gevestigd worden op het feit dat de Zeebrugse haven op een niet volwaardige wijze aangesloten is op het waterwegennet waardoor bijzonder weinig goederen via deze trans-

portmodus naar/vanuit de haven vervoerd worden. In zijn Beleidsbrief (oktober 1998) somt de bevoegde Vlaamse minister zijn beleidsprioriteiten 1998-1999 op en stelt : "De studie over de ontsluiting van de havens van Oostende en Zeebrugge over het hoofdwatwegennet, zoals voorzien in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, zal in de eerstvolgende maanden aangevat worden."

Spoorwegen

Op het vlak van de spoorwegen zijn niet zozeer infrastructurele elementen te signaleren. Alle West-Vlaamse spoorlijnen zijn overigens reeds geëlektrificeerd. Toch staan er belangrijke spoorwegwerken op stapel ter hoogte van Oostende. Deze werken houden verband met de aanleg van de verbinding tussen het Kennedy-rondpunt en De Bolle.

Wat de dienstverlening betreft kan vermeld worden dat sinds mei 1998 het aanbod op de rechtstreekse relatie Oostende-Brugge-Roeselare-Kortrijk-Rijsel (met aansluiting op de hogesnelheidstrein aldaar) verbeterd is. Thans rijden er vier treinen per dag en per richting. Dit aanbod vormt een interessant alternatief voor het gebruik van de Thalys-hogesnelheidstrein Parijs-Rijsel-Brussel die sinds 1997 doorrijdt via Gent naar Brugge en Oostende (twee treinen per dag en per richting); met dit Thalys-alternatief rijdt men langs Brussel om naar Rijsel.

Nog in de sfeer van de spoorwegen is te verwijzen naar de kusttram. Dit voor West-Vlaanderen uniek transportmiddel, dat tot midden 1998 Knokke met De Panne verbond, is verlengd (met circa 4 km) tot in het spoorwegstation van Adinkerke. Met als gevolg een bijzonder direct en klantvriendelijk contact tussen beide netwerken : tram en trein ontmoeten elkaar aan hetzelfde perron; hierdoor wordt uiteraard een ideale overstap aangeboden. Van belang is ook dat het verlengde tramtraject langs het recreatiepark Meli loopt. Tegelijk met de verlenging van de tramlijn werd bij het station van Adinkerke ook een parkeerterrein voor 400 auto's aangelegd. Dit terrein heeft een dubbele functie. Ten eerste biedt het mogelijkheden voor de streekbevolking die per auto naar het station komt en de trein wil

gebruiken. Ten tweede biedt het mogelijkheden aan (dag)toeristen om hun wagen achter te laten aan de rand van de badplaats en met de tram verder te rijden ("randparkeerterrein"). Hierbij valt op te merken dat het parkeerterrein op slechts 1,5 km van de afrit van de A18 gelegen is.

De doortrekking van de kusttram tot in het treinstation van Adinkerke is in feite het sluitstuk van een ruimer project tot verbetering van het openbaar vervoer aan de Westkust. Dit project werd op het eind van de jaren zeventig ontwikkeld en bestond uit twee onderdelen: de modernisering en de elektrificatie van de spoorlijn Gent-Adinkerke en de doortrekking van de kusttram tot in het treinstation. De verbetering van de spoorlijn kwam reeds in 1996 klaar. De GOM - West-Vlaanderen heeft vanaf het begin haar volle steun gegeven aan beide deelprojecten en is meerdere keren tussengekomen bij de bevoegde instanties.

Luchthavens

Op de Oostendse luchthaven ging veel energie naar de opmaak van het Masterplan door het studie-

bureau Spiekermann. Dit plan biedt een overzicht van de bestaande situatie en van toekomstgerichte oplossingen voor de noodzakelijke uitbreidings- en herstructureringsmaatregelen. Intussen werd de inschepingsvloer op het luchtvaartgebonden bedrijventerrein in twee fasen aanbesteed. De realisatie ervan zal tegen de herfst van 1999 gebeuren. Ook de aanleg van een verbindingsweg tussen het bedrijventerrein en de eigenlijke luchthaveninstallaties is voor dit jaar gepland.

Op de luchthaven van Wevelgem werd veel aandacht besteed aan de plannen van Flanders Language Valley dat op een vlotte verbinding met een grote internationale luchthaven aandringt.

Bedrijventerreinen

Het grootste deel van de bedrijventerreinen in West-Vlaanderen wordt beheerd door de West-Vlaamse Intercommunales WIER en Leiedal.

Door de WIER werden in 1998 circa 83,6 ha aangekocht met het oog op het bouwrijp maken ervan. De aankopen situeerden zich vooral te Diksmuide (Kaaskerke), Oostende (Plassendale III),

Houthulst (Melanedreef), Zedelgem (Sint-Eloois II), Roeselare (Lekkenstraat), Nieuwpoort (Noordvaart uitbreiding) en Ruiselede. De WIER verkocht circa 49,1 ha (gespreid over 24 terreinen) en 116 akten. Vooral op de bedrijventerreinen te Pittem (Ambachtspark II), Roeselare (Noord), Oostkamp (Ruddervoorde), Brugge (Herdersbrug), Beernem (Industriepark Noord) en Bredene (Noord Ede) werd het meeste grond verkocht.

De grondtransacties van de intercommunale Leiedal bleven in 1998 zeer laag. De intercommunale kocht 4,3 ha aan op de bedrijventerreinen Harelbeke De Blokken, Kortrijk Beneluxlaan uitbreiding Oost en Moen Trekweg. Daartegenover werd 3,5 ha verkocht. De verkopen situeerden zich voor het grootste deel te Gullegem Moorseele, Avelgem en Bavikhove Vierschaer.

Afvalwaterzuivering

In 1998 werd slechts één rioolwaterzuiveringsinstallatie officieel in gebruik genomen. Het betreft een eerder kleinschalige eenheid te Spiere-Helkijn (2.500 inwoner-equivalenten).

Andere zuiveringsinstallaties waren in uitvoering: Roesbrugge-Poperinge (1.000 inwoner-equivalenten), Avelgem (15.000 inwoner-equivalenten) en Kortemark (28.000 inwoner-equivalenten).

In 1998 werd de bouw aanbesteed van de installatie van Menen (1ste fase: 60.000 inwoner-equivalenten).

Behalve de rioolwaterzuiveringsinstallaties zijn er uiteraard de netwerken van collectoren die de afvalwaters moeten aanvoeren naar deze installaties. In de loop van 1998 werden dergelijke netwerken verder uitgebouwd, leidend zowel naar bestaande of in uitvoering zijnde zuiveringsstations als naar geplande stations.

Drinkwatervoorziening

Met het oog op bijkomende productie van drinkwater zijn er drie projecten.

Het eerste project situeert zich in de Kortrijkse deelgemeente Kooigem en zal grondwater winnen.

De Brugse Algemene Bouwonderneming n.v.

Maria van Bourgondiëlaan 29,
8000 Brugge
Tel. (050) 31 41 73

Private, openbare en industriële Bouwwerken
Renovatie- en Restauratiewerken
Vaste meubilering
Schrijnwerk

Naar verwachting zal de installatie in 1999 door de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening in exploitatie worden genomen.

Het tweede project ligt in Ieper, meer bepaald in de "Verdronken Weiden". In dit gebied werd in de voorbije jaren een vijver uitgegraven mede met de bedoeling het water in te schakelen in de Ieperse drinkwaterproductie (Stedelijke Waterdienst van Ieper; thans gevoed door de vijvers van Zillebeke en Dikkebus). Hiertoe moest een nieuw drinkwater-productiecentrum gebouwd worden om het vijverwater drinkbaar te maken. Dit centrum werd in 1998 nagenoeg voltooid zodat het in het voorjaar van 1999 in gebruik zal zijn.

Het derde project betreft de Intercommunale Waterleidingsmaatschappij van Veurne-Ambacht. Deze maatschappij kreeg in 1998 een vergunning voor het aanleggen en exploiteren van een kunstmatige aanvulling van de grondwatervoorraad in bepaalde duinen te Oostduinkerke-Koksijde en voor de winning van het geïnfiltreerde water. Voor de aanvulling van het grondwater zal onder meer het effluent van de rioolwaterzuiveringsinstallatie van Wulpen (Koksijde) gebruikt worden. Thans worden de dossiers voor de nodige bouwwerken voorbereid.

Tussen Knokke-Heist en Nederland werd in 1998 een verbindingsleiding in gebruik genomen. Via deze leiding kan de Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor Watervoorziening Nederlands drinkwater aanvoeren naar haar ambtsgebied (in West-Vlaanderen : het Brugse en de kuststrook Knokke-Middelkerke).

Energievoorziening

De nieuwe elektriciteitscentrale te Brugge (op het bedrijventerrein Herdersbrug; vermogen 460 MW) werd in 1998 officieel in gebruik genomen. Bij de realisatie werd rekening gehouden met desiderata vanuit de leefmilieuhoek. Zo werden de bijhorende hoogspanningslijnen ondergronds geplaatst en gebeurt de koeling niet via een koeltoren zodat er ook geen damppluim is. De centrale zorgt voor een beter evenwicht tussen vraag en aanbod van elektriciteit in het noorden van

de provincie. Tot nog toe werd de elektrische energie nagenoeg volledig vanuit Oost-Vlaamse centrales aangevoerd en vormde het noorden van de provincie een kwetsbaar gebied inzake bevoorrading.

Eveneens in 1998 is de gasleiding Interconnector tussen Bacton (Groot-Brittannië) en Zeebrugge (235 km) in gebruik genomen. Dankzij deze gasleiding versterkt Zeebrugge haar strategische rol in het Europese gastransport. Zeebrugge ontvangt thans gas via onderzeese leidingen vanuit Groot-Brittannië en Noorwegen en via LNG-tankers vanuit Algerije.

Natuurbescherming

In 1998 werd geen enkel West-Vlaams landschap beschermd via de klasseringsprocedure. Integendeel, de bescherming van de Assebroekse Meersen (Brugge en Oostkamp; circa 325 ha; beschermd in 1991) en van een deel van

het Krekengebied te Oostende en Oudenburg (circa 190 ha; beschermd in 1985) werden in 1998 door de Raad van State vernietigd.

De Vlaamse overheid heeft in 1998 drie gebieden aangewezen als "Vlaams natuureservaat". Een eerste domein is gesitueerd te Bredene en is gekend onder de naam D'Heye (13 ha). Het gaat om een gedeelte van een overblijfsel van een vroegere duinengordel. De tweede eenheid is een deel van het duinengebied "Ter Yde" te Oostduinkerke-Koksijde (22 ha). Het derde gebied is gevormd door "De Kleiputten van Heist" (9 ha) te Knokke-Heist, nabij de haven van Zeebrugge. Opvallend is dat de drie nieuwe Vlaamse natuureservaten aan de Kust gelegen zijn. Ook in 1997 kregen aan de Kust twee domeinen het statuut van Vlaams natuureservaat : "De Baai van Heist" (strand bij de voorhaven van Zeebrugge) en de "Kalfduinen", eveneens te Knokke-Heist.

Interconnector, Zeebrugge

Jan Vernieuwe, Brugge